सत्यमेव जयते
महाराष्ट्र शासन

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२६-२०२७

वित्त विभाग

प्रकाशन क्रमांक ३

(वस्तू व सेवा कर)

येरवडा कारागृह मुद्रणालय, पुणे-४११ ००६
२०२६

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२६-२०२७

वित्त विभाग

प्रकाशन क्रमांक ३

(वस्तू व सेवा कर)

वि (एच) ३७१--१

वित्त विभागाने तयार केलेल्या कार्यक्रम अंदाजपत्रकांची यादी

कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचा क्रमांक		कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचे नाव
१	..	वित्त विभाग (खुद्द) मंत्रालय
२	..	वित्त विभाग (संचालनालय, लेखा व कोषागारे)
३	..	वित्त विभाग (वस्तू व सेवा कर विभाग)
४	..	वित्त विभाग (अल्पबचत व राज्य लॉटरी)
५	..	वित्त विभाग (विमा)
६	..	वित्त विभाग (स्थानिक निधी लेखापरीक्षा)

अनुक्रमणिका

		पृष्ठे
प्रस्तावना – समग्र कार्यक्रम	..	१
विवरणपत्र "अ"– एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाजाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील	..	८
विवरणपत्र "ब"– एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाजाचा प्रधानशीर्षवार व कार्यक्रमनिहाय तपशील	..	९
कार्यक्रम क्रमांक १ – ००१ – अ -- संचालन व प्रशासन		
(१) प्रस्तावनात्मक	..	११
(२) वित्तीय आवश्यकता	..	१२
(३) अंतर्गत निरीक्षण / लेखापरीक्षा कार्यक्रमाची माहिती	..	१४
कार्यक्रम क्रमांक २ – १०१ – वसुलीचा खर्च		
(१) प्रस्तावनात्मक	..	१६
(२) वित्तीय आवश्यकता	..	१६
तक्ता क्रमांक १ – विविध अधिनियमांखाली नोंदणी अर्जांची माहिती दर्शविणारे विवरणपत्र	..	१८
तक्ता क्रमांक २ – विविध अधिनियमांखाली जे नोंदणीकृत व्यापारी कर देण्यास पात्र आहेत त्यांचे विवरणपत्र	..	१९
तक्ता क्रमांक ३ – मूल्यवर्धित कर कायदा, २००२ खालील कसूरदार व्यापाऱ्यांची माहिती	..	२०
तक्ता क्रमांक ४ – अन्वेषण प्रकरणांचा निकाल दाखविणारा तक्ता	..	२१
तक्ता क्रमांक ५ – निरनिराळ्या अधिनियमांखाली दिलेल्या आदेशांविरुद्ध केलेल्या प्रथम व दुसऱ्या अपिलांची माहिती दर्शविणारे विवरणपत्र.	..	२३
तक्ता क्रमांक ६ – निरनिराळ्या अधिनियमांखाली दिलेल्या आदेशांविरुद्ध फेरतपासणीकरिता अर्ज केले जातात, त्यांची माहिती दर्शविणारे विवरणपत्र.	..	२३
तक्ता क्रमांक ७ – अभियोग प्रस्तावाची निर्गती (विल्हेवाट)	..	२४
तक्ता क्रमांक ८ – न्यायालयात दाखल केलेल्या तक्रारी व त्यांची सद्य:स्थिती दाखविणारा तक्ता	..	२५
तक्ता क्रमांक ९ – विविध अधिनियमांखाली जमा झालेल्या महसुलाची माहिती दर्शविणारे विवरणपत्र	..	२६
तक्ता क्रमांक १० – मागणी, वसुली, थकबाकी, निर्लेखित, कमी केलेली, परतावा दिलेली रक्कम इत्यादी दर्शविणारा तक्ता.	..	२८
तक्ता क्रमांक ११ – २०२४-२०२५ या कालावधीत निर्लेखित केलेल्या प्रकरणांचा तपशील	..	३४
कार्यक्रम क्रमांक ३ – शासकीय उपाहारगृहे – विक्रीकर विभाग		
(१) प्रस्तावनात्मक	..	३५
(२) वित्तीय आवश्यकता	..	३६
तक्ता क्रमांक १ – विक्रीकर उपाहारगृहे, चौरस आहारगृहे	..	३७

अनुक्रमणिका--चालू

पृष्ठे

कार्यक्रम क्रमांक ४ – व्यवसाय कर

(१) प्रस्तावनात्मक .. ३८

(२) वित्तीय आवश्यकता .. ४०

व्यवसायकर अधिनियमाखाली नोंदणी, नावनोंदणी, कसूरदार, कर निर्धारणा, अपिले, तक्रारी व वसुली याबाबतची माहिती. .. ४२

कार्यक्रम क्रमांक ५ – केंद्रीय चिटफंड कायदा, १९८२; महाराष्ट्र चिटफंड नियम, २००४

(१) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश .. ४४

(२) तक्ता क्रमांक १ – चिटची नोंदणी .. ४४

कर्मचारीविषयक गोषवारा

(१) वस्तू व सेवा कर विभाग .. ४६

(२) विक्रीकर उपाहारगृह .. ५०

कार्यक्रम क्रमांक ६ – महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण, मुंबई

(१) प्रस्तावनात्मक .. ५१

(२) अर्थसंकल्पीय तरतुदीबाबत कार्यक्रमनिहाय, प्रधानशीर्षवार व वित्तीय आवश्यकता दर्शविणारे विवरणपत्र .. ५२

तक्ता क्रमांक १ – विभागनिहाय दाखल झालेली, निकालात काढलेली व प्रलंबित प्रकरणे इत्यादी .. ५३

तक्ता क्रमांक २ – प्रलंबित प्रकरणांचे वर्गीकरण .. ५४

तक्ता क्रमांक ३ – उच्च न्यायालयाकडे निकालात काढण्यासाठी प्रलंबित असलेली प्रकरणे .. ५८

तक्ता क्रमांक ४ – प्रमाणित प्रती पुरविल्याबद्दल मिळालेले उत्पन्न दर्शविणारे विवरणपत्र .. ५८

(३) कर्मचारीविषयक गोषवारा (पद व वेतनमान यांचे विवरणपत्र) .. ५९

कार्यक्रम क्रमांक ७ – राज्यकर उपायुक्त (जनसंपर्क) कार्यालय, मुंबई

(१) नवीन इमारत बांधकाम, दुरुस्ती इ. देखरेख करणे .. ६०

वस्तू व सेवा कर विभाग

प्रस्तावना

समग्र कार्यक्रम

भारतातील मुंबई प्रांतात माहे मार्च १९३८ मध्ये सर्वप्रथम विक्रीकराची सुरुवात झाली. त्यावेळी काही शहरी व निमशहरी भागात, तंबाखूच्या विक्रीवर कर लावण्यात आला. सन १९४६ साली विक्रीकर अधिनियमास कायद्याचे स्वरूप देण्यात आले. त्यावेळी विक्रीच्या शेवटच्या टप्प्यावर विक्रीकर लावण्यात येत असे. तद्नंतर, दिनांक १ नोव्हेंबर १९५२ पासून विक्रीच्या प्रत्येक टप्प्यावर कर लावण्यात येऊ लागला. परंतु अपेक्षित महसूल प्राप्त होत नसल्याने दिनांक १ एप्रिल १९५४ पासून दुहेरी करपद्धती अंमलात आणली गेली. यात वेळोवेळी सुधारणा होत गेल्या व दिनांक १ जानेवारी १९५९ पासून मुंबई विक्रीकर कायदा, १९५९ अंमलात आणला गेला. १९७५ साली नेमलेल्या यार्दी समितीच्या शिफारशीनुसार जुलै १९८१ मध्ये विक्रीकर कायद्यात महत्त्वाचे फेरबदल केले गेले. तेव्हापासून विक्रीच्या पहिल्या टप्प्यावरच (First Point) करआकारणी होऊ लागली. वस्तूच्या फेरविक्रीवर कर आकारणी केली जात नसे. सदर मुंबई विक्रीकर अधिनियम, १९५९ बरोबरच विक्रीकर विभागाद्वारे पुढील अधिनियमांचेही प्रशासन करण्यात येत होते.

(१) केंद्रीय विक्रीकर अधिनियम, १९५६, (२) महाराष्ट्र चिटफंड अधिनियम, १९८२, (३) महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय, व्यापार, आजीविका व नोकऱ्या यांवरील कर अधिनियम, १९७५, (४) महाराष्ट्रात कोणताही माल कोणत्याही प्रयोजनार्थ वापरण्याच्या हक्काच्या हस्तांतरणावरील विक्रीकर अधिनियम, १९८५, (५) महाराष्ट्र कार्य कंत्राटाच्या अंमलबजावणीत अंतर्भूत असलेल्या मालातील होणाऱ्या हस्तांतरणावरील विक्रीकर अधिनियम, १९८५, (६) महाराष्ट्र ऐषआराम कर (हॉटेल व निवास) अधिनियम, १९८७, (७) महाराष्ट्र स्थानिक क्षेत्रामध्ये मोटार वाहनांवरील प्रवेश कर कायदा, १९८७, (८) मुंबई मोटार स्पिरिटच्या विक्रीकरिता कर अधिनियम, १९५८, (९) महाराष्ट्र ऊस खरेदी कर अधिनियम, १९६२, (१०) महाराष्ट्र स्थानिक क्षेत्रात मालाच्या प्रवेशावरील कर अधिनियम, २००२.

राज्यात दिनांक १ एप्रिल २००५ पासून महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर कायदा, २००२ ही कार्यप्रणाली अंमलात आली आहे. उपरोक्त अधिनियमाखाली मुंबई विक्रीकर अधिनियम, १९५९, महाराष्ट्रात कोणताही माल कोणत्याही प्रयोजनार्थ वापरण्याच्या हक्काच्या हस्तांतरणावरील विक्रीकर अधिनियम, १९८५, महाराष्ट्र कार्य कंत्राटाच्या अंमलबजावणीस अंतर्भूत असलेल्या मालातील होणाऱ्या हस्तांतरणावरील विक्रीकर अधिनियम, १९८५ व मुंबई मोटार स्पिरिट विक्रीकर अधिनियम, १९५८ हे चार अधिनियम महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर कायदा, २००२ मध्ये विलीन करण्यात आले आहेत.

GOODS AND SERVICE TAX DEPARTMENT

INTRODUCTION

Sales Tax was first introduced in India in the then Bombay province as early as March 1938, where a tax was imposed on sale of tobacco within certain urban and suburban areas. In the year 1946, a general sales tax was introduced levying sales tax at the last stage of sale of goods. In this system there was considerable tax evasion and therefore, from 1st April 1952, the sales tax was made leviable on each transaction of sales. But, expected revenue could not be collected, and hence, double taxation system was brought into force from 1st April 1954. The system was further improved and from 1st January 1959, a new Sales Tax Act was brought into enactment. In 1975, Government appointed a Sales Tax Enquiry Committee under Chairmanship of Shri Yardi. As per its recommendations, important changes were made in Sales Tax Act in 1981. Since then the tax was levied on the first sale and the subsequent sales were not taxed.

Along with Bombay Sales Tax Act, 1959, following Acts were administered by the Sales Tax Department.

1. Central Sales Tax Act, 1956
2. Maharashtra Chit Fund Act, 1974
3. Maharashtra State Tax on Profession, Traders, Callings and Employment Act, 1975
4. Maharashtra State Tax on the Transfer of right to use any goods for any purpose Act, 1985
5. Maharashtra State Tax on the transfer of property in goods involved in the execution of Works Contract [Re-enacted] Act, 1989

6. Maharashtra Tax on Luxuries Act, 1987
7. Maharashtra Tax on Entry of Motor Vehicles into Local Areas Act, 1987
8. Mumbai Motor Spirit Tax Act, 1958
9. Maharashtra Purchase Tax on Sugarcane Act, 1962
10. Maharashtra Tax on the Entry of Goods into the Local Areas Act, 2002. Out of the above said Acts, following Acts which were administered by the sales tax department are incorporated in VAT, namely :–

    (1) Bombay Sales Tax Act, 1959.

    (2) The Maharashtra State Tax on the Transfer of right to use any goods for any purpose Act, 1985.

    (3) The Maharashtra State Tax on the transfer of property in goods involved in the execution of Works Contract [Re-enacted] Act, 1989.

    (4) The Bombay Sales on Motor Spirit Taxation Act, 1958.

मूल्यवर्धित कर (VAT)

विक्रीच्या पहिल्या किंवा शेवटच्या टप्प्यावरील करपद्धतीऐवजी विक्रीच्या प्रत्येक टप्प्यावर करआकारणी व वसुली करण्याची पद्धत म्हणजे मूल्यवर्धित करप्रणाली होय.

मूल्यवर्धित करप्रणाली ही एक आधुनिक करप्रणाली आहे जी जगभरातील बहुसंख्य देशात राबविली जाते.

मूल्यवर्धित करप्रणालीचे फायदे खालीलप्रमाणे आहेत :--

(१) सोपी व सुटसुटीत करपद्धती.

(२) कराची आकारणी प्रत्येक टप्प्याटप्प्यावर नियुक्त दराने.

(३) खरेदीवर भरलेल्या कराची वजावट/उत्पादनात वापरलेल्या कच्च्या मालावरील खरेदीकराची वजावट.

(४) करावर कर आकारला जात नाही.

(५) वसुली न करता येण्यासारखा उलाढाल कर, अधिभार इत्यादी घटकांचा समावेश नाही, ज्यावर वजावट मिळत नाही.

नोव्हेंबर १९९९ ला झालेल्या सर्व राज्यांच्या मुख्यमंत्र्यांच्या बैठकीत मूल्यवर्धित करप्रणाली लागू करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. मूल्यवर्धित करप्रणाली राबविण्याच्या अनुषंगाने येणाऱ्या सर्व बाबींवर निर्णय घेण्यासाठी सर्व राज्यांच्या अर्थमंत्र्यांची शक्तिप्रदत्त समिती गठीत करण्यात आली.

सदर समितीने राज्यस्तरीय मूल्यवर्धित कराबाबत दिनांक १७ जानेवारी २००५ रोजी श्वेतपत्रिका प्रसृत केली आहे. सदर श्वेतपत्रिकेत मूल्यवर्धित कराची मूलभूत रचनाकृती स्पष्ट केलेली आहे. सर्व राज्यांच्या मूल्यवर्धित कर कायद्यांची संरचना सदर श्वेतपत्रिकेत मूलभूत रचनाकृतीशी सुसंगत असणे अपेक्षित आहे.

शक्तिप्रदत्त समिती कोणत्या वस्तूवर कराचा दर किती असावा हे ठरविते व त्यानुसार करदराची अनुसूची या समितीने तयार केली आहे. शक्तिप्रदत्त समितीने ठरविल्यावर करांचे समान दरच प्रत्येक राज्याने स्वीकारावयाचे असल्यामुळे राज्याराज्यांमधील व्यावसायिक स्पर्धा कमी होणे हासुद्धा मूल्यवर्धित करप्रणालीचा एक अनुषंगिक फायदा आहे.

महाराष्ट्र राज्यात मूल्यवर्धित करप्रणालीची अंमलबजावणी दिनांक १ एप्रिल २००५ पासून करण्यात आलेली आहे.

दिनांक १ जानेवारी २००९ पर्यंत देशातील सर्व राज्यांनी मूल्यवर्धित करप्रणाली अंमलात आणली आहे.

महाराष्ट्रामध्ये विक्रीकर विभागाकडून अंमलबजावणी करण्यात येणाऱ्या खाली दर्शविलेल्या कायद्यांचा समावेश मूल्यवर्धित कर कायद्यामध्ये करण्यात आला आहे.

(१) मुंबई विक्रीकर अधिनियम, १९५९.

(२) महाराष्ट्रात कोणताही माल कोणत्याही प्रयोजनार्थ वापरण्याच्या हक्कांच्या हस्तांतरणावरील विक्रीकर अधिनियम, १९८५.

(३) महाराष्ट्र कार्य कंत्राटाच्या अंमलबजावणीत अंतर्भूत असलेल्या मालातील होणाऱ्या हस्तांतरणावरील विक्रीकर अधिनियम, १९८५.

(४) मुंबई मोटार स्पिरिटच्या विक्रीकरिता कर अधिनियम, १९५८.

वरील नियमांचे विलीनीकरण करण्यात आले आहे.

VALUE ADDED TAX (VAT)

VAT is a system of levy and collection of sales at every stage of sale as against the earlier system of single point tax -either first point of sale or last point of sale.

VAT is a modern and progressive tax system used in other countries in the world.

Advantages of VAT

(1) It is simple, transparent and progressive.

(2) Tax is levied at every stage of sale at the designated rate

(3) Credit or set off of tax paid on purchase of materials sold or raw materials used for manufacture

(4) No tax on tax

(5) There are no non recoverable elements of tax like turnover tax, surcharge/for which impute tax rebate is not possible. The decision to introduce VAT was taken in the Chief Ministers Conference in November 1999 . An Empowered Committee of State Finance Ministers was constituted to work out details.

The Empowered Committee of State Finance Ministers has released White Paper on Value Added Tax on 17th January 2005.The basic design of VAT has been explained in the said White Paper. Design of VAT of all the States is expected to be consistent with the basic design of VAT explained in this White Paper.

The Empowered Committee has prepared a rate schedule of commodities. All the states have to follow the rate schedule prepared by the empowered committee. It will also beneficial to minimize the interstate competition with regard for the rate on different commodities.

On 1st April 2005, 20 other states implemented VAT along with Maharashtra and on 1st April 2006, 6 other States joined them.

In Maharashtra following Acts which, were administered by the sales tax department are incorporated in VAT, namely :

(1) Bombay Sales Tax Act, 1959.

(2) The Maharashtra State Tax on the Transfer of right to use any goods for any purpose Act, 1985.

(3) The Maharashtra State Tax on the transfer of property in goods involved in the execution of Works Contract [Re-enacted] Act, 1985.

(4) The Bombay Sales on Motor Spirit Taxation Act, 1958.

चिटफंड

महाराष्ट्र राज्यातील चिटफंडांवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी केंद्रीय चिटफंड अधिनियम, १९८२ आणि महाराष्ट्र चिटफंड नियम, २००४, दिनांक १५ जून २००४ पासून संपूर्ण महाराष्ट्रात सुरू करण्यात आला आहे. त्यानुसार दिनांक ३१ मार्च २०२५ पर्यंत महाराष्ट्र चिटफंड नियम, २००४ अंतर्गत २५८८ चिट्स नोंदीत असून त्यांनी रुपये १८०५१६२००४ कोटी इतकी अनामत रक्कम जमा केलेली आहे.

CHIT FUND

In order the keep control on Chit Fund in Maharashtra State, Maharashtra Chit Fund Act, 1982 and Maharashtra Chit Fund Rule, 2004 was brought into force from 15th June 2004. As on 31st March 2025 overall 2588 chits Groups are registered and have deposited Rs. 1805162004 Cr. as a Security Amount.

व्यवसायकर

महाराष्ट्र राज्यात स्वत:चा व्यापार, उद्योग, नोकऱ्या किंवा कोणत्याही प्रकारचा व्यवसाय व आजीविका करणाऱ्या व्यक्ती महाराष्ट्र राज्य व्यवसायकर कायदा, १९७५ नुसार कर भरण्यास पात्र आहेत. अशा कर भरणाऱ्या व्यक्तींची दोन विभागांत विभागणी करण्यात आली आहे.

(१) ज्या व्यक्ती नोकर या नात्याने नोकरी करीत आहेत.

(२) ज्या व्यक्ती स्वत:चा व्यापार, उद्योग, अन्य व्यवसाय व आजीविका करीत आहेत.

व्यवसायकर अधिनियमाखाली २०२४-२०२५ या वर्षात २७९३.८० कोटी रुपये निव्वळ उत्पन्न मिळाले व २०२५-२०२६ या वर्षात ३१७३.०२ कोटी रुपये संभावित उत्पन्न मिळणे अपेक्षित आहे. २०२६-२०२७ या अर्थसंकल्पीय वर्षासाठी ३४७१.५१ कोटी रुपये उत्पन्न मिळावे असा अंदाज करण्यात आला आहे. व्यवसायकर कायद्यांतर्गत दिनांक ३१ मार्च २०२५ अखेर ६७७०९६ नोंदणी दाखलाधारक नोंदीत असून २६७०९९८ नावे नोंदणी दाखलाधारक नोंदीत आहेत.

मूल्यवर्धित करप्रणालीच्या पार्श्वभूमीवर विक्रीकर विभागाच्या पुनर्रचनेसंदर्भातील दिनांक १८ नोव्हेंबर २०११ च्या शासन निर्णयानुसार, व्यवसायकर शाखेच्या कामाचे योग्य रीतीने संनियंत्रण व संचालन होण्याच्या दृष्टीने व्यवसायकर शाखेचीही पुनर्रचना करण्यात आली आहे. यासाठी मुंबई, ठाणे, पुणे, कोल्हापूर, नाशिक व नागपूर असे सहा व्यवसायकर मुख्य विभाग स्थापन करण्यात आले आहेत. प्रत्येक विभागाचे संचालन सहआयुक्त दर्जाचा अधिकारी करणार आहे. त्याशिवाय व्यवसायकर कायद्याच्या संचालनासाठी स्वतंत्र अपर आयुक्तांची नेमणूक करण्यात आली आहे.

व्यवसायकर कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी राज्यकर आयुक्त व अपर राज्यकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांच्या नियंत्रणाखाली ६ राज्यकर सहआयुक्त, ४ राज्यकर उपआयुक्त, १५ सहायक राज्यकर उपआयुक्त, १०८ व्यवसायकर अधिकारी व २४४ राज्यकर निरीक्षक, १७८ कर सहायक, १७ वर्ग-४ कर्मचारी (वाहक, नाईक व चपराशी, नोटीसवाहक, दफ्तरबंद) यांची नेमणूक करण्यात आली आहे.

MAHARASHTRA STATE TAX ON PROFESSIONS, TRADES; CALLINGS AND EMPLOYMENTS ACT, 1975

A person having his own business, trade, employment or any type of profession or callings, in Maharashtra is liable to pay profession tax under this Act.

Such liable persons are divided into two categories :

i. Those who are employees,

ii. Those who are engaged in professions, trades, callings.

Under the Profession Tax Act, the revenue was Rs. 2793.80crores during 2024-2025 and prob. Rs. 3173.02 crores for the year 2025-2026. Expected revenue during 2026-2027 is at Rs. 3471.51 crores. Under the Profession Tax Act, as on 31st March 2025 total numbers of registration certificate holders were 677096 and registered Enrolment Certificate holders Were 2670998.

As per G.R. dated 18th Nov 2011, for the purpose of proper control and direction, Profession Tax branch is also undergoing restructuring. Six profession tax divisions at Mumbai, Thane, Pune, Kolhapur, Nashik and Nagpur are formed. An officer of Joint Commissioner Cadre will be the head of each division and a Deputy Commissioner will be appointed at each division for the help of Joint Commissioner of that division.

For the enforcement of Profession Tax Act, 6 joint Commissioners, 4 Deputy Commissioner, 15 Assistant Commissioners, 108 Profession Tax Officers, 244 State Tax Inspectors, 178 Tax Assistant and 17 Class-4 employees (Notice Servers, Naiks, Peons, etc.) are appointed and placed under the administrative control of Commissioner of Sales Tax and Additional Commissioner of Sales Tax, Maharashtra State, Mumbai.

वस्तू व सेवा कर

संसदेने १ जुलै २०१७ पासून वस्तू व सेवा कर कायद्याची अंमलबजावणी करण्यास मान्यता दिली आहे. त्यानुसार आपण सर्वांनी **"एक राष्ट्र एक कर (ONE NATION ONE TAX)"** या तत्त्वाने नवीन कायद्याचे उत्साहाने स्वागत केलेले आहे. यानिमित्त राज्यभरातील सर्व विक्रीकर कार्यालयांमध्ये कार्यालयाच्या नामांतराचे सोहळे व कायद्याच्या स्वागताचे सोहळे साजरे केले गेले. वस्तू व सेवा कर कायद्याची प्रभावी अंमलबजावणी होण्यासाठी व लोकांना वस्तू व सेवा कर कायद्याची माहिती व्हावी यासाठी या कार्यक्रमांना सर्व स्तरातील व्यापारी, समाजामधील प्रतिष्ठीत लोक, केंद्रातील व राज्यातील कार्यालयांचे प्रमुख, कर सल्लागार व सनदी लेखापाल यांना आमंत्रित करण्यात आले होते. व्यापाऱ्यांना जाणवणाऱ्या अडचणी सोडवण्यासाठी राज्य कर विभागाने २४ x ७ सर्व कार्यालयांमध्ये मदत कक्ष व २४ तास दूरध्वनी सेवा उपलब्ध करून देण्यात आली. तसेच वेळोवेळी या अनुषंगाने व्यापारी संघटना, सनदी लेखापाल व राज्य कर विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने चर्चासत्रे आयोजित करण्यात आली. वस्तू व सेवा कराद्वारे ३१ मार्च २०२४ पर्यंत रुपये १४१७०२.०० कोटी एवढा महसूल प्राप्त झाला. सन २०२५-२०२६ मध्ये एकूण रुपये १६२९५७.०० कोटी महसूल संभाव्य आहे व सन २०२६-२०२७ मध्ये रुपये १८७४०१.०० कोटी होईल असा अंदाज आहे. व्यापाऱ्यांना विवरणपत्रे भरण्यासाठी येणाऱ्या अडचणी सोडवण्याचा प्रयत्न राज्य कर विभागाकडून करण्यात येत आहे.

GOODS AND SERVICE TAX

Parliament has sanctioned Goods and Service Tax Act form 1st July 2017 for implementation throughout nation. Accordingly we welcome this new act as ONE NATION ONE TAX. On this grand occasion nomenclature of various offices changed with special ceremony. For effective implementation and awareness of Goods and Service Tax special meetings, conferences held of merchants, dealers, Honourable personalities in society, Tax Consultants, Top Official of Central and State Taxation Officer. State Tax Department has make necessary arrangement for resolving issues of merchants by establishing help desk and 24x7 telephonic services. Also discussions in this regard are arranged by State Tax Department with Charted Accountants and merchant associations. In the year 2024-2025 the Goods and Service Tax collection was at Rs. 141702.00 Cr., in the year 2025-2026 the probable collection will be Rs. 162957.00 Cr. and in year 2026-2027 it will be Rs. 187401.00Cr.

संगणकीकरण

महाराष्ट्र वस्तू आणि सेवा कर विभागाने (MGSTD) शेल्फ (COTS) सॉफ्टवेअर प्रणालीचा व्यावसायिक वापर करण्याचा निर्णय घेतला. त्यानुसार, MGSTD ने १ एप्रिल २०१६ पासून नवीन ऑटोमेशन प्रणाली लागू करण्यासाठी SAP आधारित कर महसूल व्यवस्थापन प्रणाली लागू करण्यासाठी MGSTD ने ई-टेंडरिंग प्रक्रियेद्वारे मेसर्स कोफोर्ज लिमिटेड (पूर्वीचे मेसर्स NIIT टेक्नॉलॉजिज लिमिटेड) ची सिस्टम इंटिग्रेटर म्हणून निवड केली. मेसर्स कोफोर्ज लिमिटेड सोबतचा करार ३१ ऑक्टोबर २०२५ रोजी संपला.

महाराष्ट्र वस्तू आणि सेवा कर विभागाने ई-टेंडरिंग प्रक्रियेद्वारे दोन नवीन विक्रेत्यांची नियुक्ती केली आहे. मेसर्स ओरिएंट टेकनॉलॉजिज लिमिटेड नवीन सेवा पुरवठादार (सिस्टम इंटिग्रेटर) म्हणून आणि मेसर्स टाटा कम्युनिकेशन लिमिटेड व्यवस्थापित सेवा प्रदाता (Managed Service Provider, MSP) म्हणून नियुक्ती केली आहे. करारानुसार, टाटा कम्युनिकेशन लिमिटेड हे प्रभादेवी, मुंबई येथील प्राथमिक माहिती (डेटा) केंद्र आणि नवी दिल्ली येथील आपत्ती पुनर्प्राप्ती केंद्रासह (Disaster recovery centre) गव्हर्नमेंट कम्युनिटी क्लाऊड (GCC) आणि सहायक पायाभूत सुविधा व्यवस्थापित करते. मेसर्स ओरिएंट टेक्नॉलॉजिज लिमिटेडवर नवीन ऑटोमेशन प्रणाली लागू करण्याची जबाबदारी आहे. ज्यामध्ये वापरकर्ते आणि करदात्यासाठी वेब आणि मोबाईल प्लॅटफॉर्मवर मूल्यवर्धित कर, व्यवसाय कर आणि केंद्रीय विक्रीकर प्रणालीचा समावेश आहे, तसेच ऑपरेशन्स आणि देखभालदेखील आहे. याव्यतिरिक्त, मेसर्स सीटीआरएल एस (M/s. Ctrl S) ने आर्थिक बुद्धी संपदा प्रणाली (ईआययू) होस्ट करण्यासाठी गव्हर्नमेंट कम्युनिटी क्लाऊड (जीसीसी) प्रणाली प्रदान केले आहे, तर मेसर्स बीडीओ इंडिया बीआयडीडब्ल्यू, जीएसटीएन (Goods and Services Tax Network, GSTN) एपीआयसारख्या एपीआय संबंधित प्रकल्पांसाठी आर्थिक बुद्धी संपदा कक्षासोबत सहयोग करत आहे.

वस्तू आणि सेवा कर (जीएसटी) कायदा १ जुलै २०१७ पासून संपूर्ण भारतात लागू करण्यात आला, ज्यामध्ये महाराष्ट्राचा मॉडेल-१ राज्य म्हणून समावेश होता. समन्वय सुधारण्यासाठी आणि विलंब टाळण्यासाठी, एमजीएसटीडीने मॉडेल-२ दृष्टिकोनाकडे स्थलांतरित होण्याचा निर्णय घेतला आणि जीएसटीएनकडून मंजुरीचा विनंती केली, जी स्विकारण्यात आली. हा प्रस्ताव सरकारला सादर करण्यात आला आणि उच्च अधिकार समितीने २२ जुलै २०१९ रोजी झालेल्या त्यांच्या १३४ व्या बैठकीत त्याला मान्यता दिली. सप्टेंबर २०१९ पासून, एमजीएसटीडी मॉडेल-२ दृष्टिकोनाखाली जीएसटीएन सेवांचा लाभ घेत आहे.

जीएसटीएन सांखिकीय माहिती मिळविण्यासाठी आणि विश्लेषण करण्यासाठी मेसर्स एनआयसीने (M/s. National Informatics Centre, NIC) विकसित केलेल्या जीएसटी प्रो ॲनालिटिक्स सिस्टमचा वापर करण्याचा एमजीएसटीडीने (MGSTD) प्रस्ताव मांडला. सरकारने या प्रस्तावाला मान्यता दिली आणि ही प्रणाली सर्व अधिकाऱ्यांसाठी उपलब्ध करून देण्यात आली. याव्यतिरिक्त, विभागाने आर्थिक बुद्धी संपदा कक्ष (ईआययू) विश्लेषणासाठी एपीआय डेव्हलपमेंट प्रोजेक्टद्वारे जीएसटीएन पोर्टलवरून माहिती मिळवते. ज्यामुळे ते सर्व एमजीएसटीडी अधिकाऱ्यांना उपलब्ध होते. आता, जीएसटी प्राइम प्रणाली जीएसटीएनद्वारे व्यवस्थापित केली जाते आणि अधिकारी जीएसटी-एसएसओ सार्वजनिक प्रणालीवर जीएसटी प्राइम आणि ई-वे बिल रिपोर्ट वापरत आहेत.

संगणक, प्रिंटर, इतर उपकरणे, मदत कक्ष, डीजी सेट आणि यूपीएसचा पुरवठा आणि स्थापना आणि एमजीएसटीडीच्या ऑटोमेशन प्रकल्पासाठी लॅन/डब्ल्यूएएन कनेक्टिव्हिटीची तरतूद यासह सर्व आयटी-संबंधित देखभाल मेसर्स ओरिएंट टेक्नॉलॉजिज लिमिटेडद्वारे हाताळली जाते. उच्च अधिकार समितीने १७ डिसेंबर २०२१ रोजी झालेल्या बैठकीत मेसर्स ओरिएंट टेक्नॉलॉजिज लिमिटेडची सेवा प्रदाता म्हणून निवड केली आणि त्यांनी २० फेब्रुवारी २०२३ पासून सर्व विभागीय वापरकर्त्यांना सेवा देण्यास सुरुवात केली.

COMPUTERISATION

Maharashtra Goods and Services Tax Department (MGSTD) decided to adopt for commercially of the shelf (COTS) software system. Accordingly, MGSTD selected to implement SAP based Tax Revenue Management System Product to implement new automation system from 1st April 2016. MGSTD had selected M/s. Coforge Ltd. (erstwhile, M/s. NIIT Technologies Ltd.) as System Integrator through e-tendering process. The Contract with M/s. Coforge Ltd. was ended on 31st October 2025.

MGSTD has appointed two new vendors through as e-tendering process : M/s. Orient Technologies Ltd. as the new System Integrator and Tata Communication Ltd. as the Managed Service Provider. Under the contract, Tata communication Ltd. manages the Government Community Cloud (GCC) and supporting infrastructure, with the primary data centre in Prabhadevi, Mumbai and the disaster recovery centre in New Delhi. M/s. Orient Technologies Ltd. is responsible for implementing the new automation system, including VAT, PT and CST applications on both web and mobile platforms for users and dealers, along with operations and maintenance. Additionally, M/s. Ctrl S has provided Government Community Cloud (GCC) environment for hosting the Economic Intelligence Unit application (EIU), while M/s. BDO India is collaborating with EIU for API related projects such as BIDW, Goods and Services Tax Network (GSTN) API.

The Goods and Services Tax (GST) Act was implemented across India from 1st July 2017, with Maharashtra included as a Model-1 state. To improve co-ordination and avoid delays, MGSTD decided to migrate to the Model-2 approach and requested approval from GSTN, which was accepted. The proposal was submitted to the Government and the High-Power Committe approved it in its 134th meeting on 22nd July 2019. Since September 2019, MGSTD has been availing GSTN services under the Model-2 approach.

MGSTD proposed to use the GST Pro Analytics system developed by M/s. National Informatics Centre (NIC) to obtain and analyse GSTN data. The government approved this proposal and the system was made available to all officers. Additionally, the department's Economic Intelligence Unit (EIU) retrieves data from the GSTN portal via an API development project for analysis, making it accessible to all MGSTD officers. Now, GST Prime application is managed by GSTN and officers are using GST Prime and E-way bill reports on GST-SSO common application.

All IT-related maintanance, including Personal Computers (PCs), printers, other equipment, helpdesk support, supply and installation of DG sets and UPS and provision of LAN/WAN connectivity for MGSTD's automation project, is handled by M/s. Orient Technologies Ltd. The High-Power Committee, in its meeting on 17th December 2021, selected M/s. Orient Technologies Ltd. as the service provider and they began delivering services to all departmental users from 20th February 2023.

विवरणपत्र "अ" STATEMENT "A"

एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाजांचा प्रधानशीर्षनिहाय व कार्यक्रमवार तपशील Major Head–*cum*–Programmewise details of Total Budget Estimates

मागणी क्रमांक जी-१ Demand No. G-1

(रु. हजारात/Rs. in thousands)

अनुक्रमांक Serial No. 1	कार्यक्रमाचे नाव Name of Programme 2	अनिवार्य/Committed प्रत्यक्ष रकमा २०२४-२०२५ Actuals, 2024-2025 3	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-2026 4	सुधारलेले अंदाज २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-2026 5	अर्थसंकल्प २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-2027 6
(१)	२०२०००२३/००९७ व्यवसायकर/Voted ... 2022 0023/0097 Profession Tax	439051	526932	499505	577081
(२)	२०४०००४२ विक्रीकर/ voted ...	2158970	2979021	2867662	3244777
	20400042 Sales Tax ००१-संचालन व प्रशासन 001–Direction and Administration 50 Charged ...	--	100	100	100
(३)	२०४०००५१ विक्रीकर/ Voted ... 20400051 Sales Tax १०१-वसुलीचा खर्च 101–Collection Charges	7976281	9611227	9237822	10660984
(४)	२०४०००६२ महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण Voted ... 20400062 Maharashtra Sales Tax Tribunal	101188	125318	111382	137782
(५)	२०४०००७१ विक्रीकर/ Voted ... 20400071 Sales Tax विक्रीकर उपाहार गृह Sales Tax Canteen ८००-इतर खर्च 800-Other Expenditure प्रधान शीर्ष २०४०-विक्रीकर ००१-इतर खर्च (२०२५-२६/२०२६-२७)	76089	76103	73614	83710
(६)	३४७५००५७ चिट फंड/ Voted ... 34750057 Chit Fund	--	--	--	--

टीप :– विक्रीकर विभागातर्फे भांडवली खर्च होत नाही.

विवरणपत्र "ब" STATEMENT "B"

एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाजाचा प्रधानशीर्षवार व कार्यक्रमनिहाय तपशील Major Head-*cum*-Programmewise details of Total Budget Estimates

मागणी क्रमांक जी-१ Demand No. G-1

अनुक्रमांक Serial No.	कार्यक्रमाचे नाव Name of Programme	प्रत्यक्ष रकमा २०२४-२०२५ Actuals, 2024-2025	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-2026	सुधारलेले अंदाज २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-2026	अर्थसंकल्प २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-2027
		योजनेतर Non-Plan	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed
1	2	3	4	5	6
(१)	२०२०२००२३ उत्पन्न व खर्च यावरील ...				
	करांची वसुली (अनिवार्य) Voted 202020023 Collection of Taxes on Income and Expenditure (Committed)	439051	526832	499405	576981
	105-20200097 Collection Charged Tax on Profession, Trades, Calling and Employments 20, other charges	0	100	100	100
	एकूण-२०२०००२३/००९७ उत्पन्न व खर्च ... यावरील करांची वसुली Total-20200023/0097 Collection of Taxes on Income and Expenditure.	439051	526932	499505	577081
(२)	२०४०००४२ विक्रीकर/20400042-Sales Tax				
	००१-संचालन व प्रशासन (अनिवार्य)Voted Direction and Administration (Committed)	2158970	2979021	2867662	3244777
	50 Charged	–	100	100	100
	२०४००१८७ वस्तु व सेवा कर यंत्रणा (अनिवार्य) 20400187 Goods and Service Tax Network (Committed)	658581	480000	408535	721500
	१०१-२०४०००५१ वसुलीचा खर्च (अनिवार्य) Voted 101-20400051 Collection Charges (Committed)	7976281	9611227	9237822	10660984
	१०१-20400062 (दोन) महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण 20400062 101-(II) Maharashtra Sales Tax Tribunal	101188	125318	111382	137782
	८००-इतर खर्च/800 Other Expenditure Voted २०४०००७१ विक्रीकर उपाहारगृह/ (अनिवार्य) 20400071Sales Tax Canteen (Committed)	76089	76103	73614	83710
	एकूण-२०४० विक्रीकर/ Voted (Net) (42+51+62+71+87–24)	11410160	13798601	13098520	15425834
	Total-2040 Sales Taxes 50 Charged	–	100	100	100

विवरणपत्र "ब" STATEMENT "B"

एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाजाचा प्रधानशीर्षवार व कार्यक्रमनिहाय तपशील **Major Head-*cum*-Programmewise details of Total Budget Estimates**

मागणी क्रमांक जी-१ Demand No. G-1

(रु. हजारात/Rs. in thousands)

अनुक्रमांक Serial No.	कार्यक्रमाचे नाव Name of Programme	प्रत्यक्ष रकमा २०२४-२०२५ Actuals, 2024-2025	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-2026	सुधारलेले अंदाज २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-2026	अर्थसंकल्प २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-2027
		अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed
1	2	3	4	5	6
(३)	एकूण-३४७५००५७, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा Voted .. Total -34750057 Other General Economic Services.	–	–	–	–
	एकूण-३४७५००५७ इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा 34750057 Other General Economic Services. Voted ..	–	–	–	–
	800 Other Expenditure Voted .. चिट फंड/Chit Fund	–	–	–	–
	एकूण बेरीज Voted ..	–	–	–	–
	Grand Total Charged ..				
	४०७० इतर प्रशासनिक सेवा यावरील भांडवली खर्च (कार्यक्रम) 4070 Capital Outlay on Other Administrative Services (Scheme) ..	1704259	--	--	–

कार्यक्रम क्रमांक १

PROGRAMME No. 1

००१-अ-संचालन व प्रशासन *001–Direction and Administration*

(१) प्रस्तावनात्मक

प्रशासकीय कर्मचारी वर्गावरील खर्च हा ००१-संचालन व प्रशासन या गौण शीर्षाखाली दाखविण्यात येत आहे. राज्यकर आयुक्त व अपर राज्यकर आयुक्त यांचे अधिकारक्षेत्र संपूर्ण राज्यभर आहे. राज्याची विभागणी १३ परिक्षेत्रात केली असून प्रत्येक परिक्षेत्राचे प्रशासन अपर राज्यकर आयुक्त यांचेकडे देण्यात आले आहे. विभागाच्या परिक्षेत्रांमध्ये ४२ नोडल विभाग, १३ लेखा परीक्षण विभाग असून प्रत्येक विभागाचे प्रशासन राज्यकर सहआयुक्त यांच्याकडे आहे. राज्यकर आयुक्त व विशेष राज्यकर आयुक्त यांचे कार्य मुख्यत: कनिष्ठ कार्यालयांना कायद्याची अंमलबजावणी आणि त्यांच्या कार्यालयांवर देखरेख ठेवणे यासंबंधी असते. त्याचप्रमाणे आपापल्या विभागात राज्यकर सहआयुक्त यांना अशाच प्रकारचे संबंधित कार्य करावे लागते. शासनाने दिनांक १५ मार्च २०२४ च्या आदेशान्वये मंजूर केलेल्या पुनर्रचना आराखड्यानुसार वस्तू व सेवा कर विभागाची पुनर्रचना करण्यात आली आहे.

(1) INTRODUCTORY

Expenditure on administrative staff is shown under the Minor Head 001–Direction and Administration. Commissioner of State Tax and Additional Commissioner of State Tax holds the jurisdiction all over the State. The State is divided into 13 zones and each zone is administered by Additional Commissioner of State Tax. The departmental zones are further divided into 42 Nodal, 13 Audit divisions. Each division is administered by one Joint Commissioner of State Tax. The functions of Commissioner of State Tax and Special Commissioner of State Tax are to give directions to the subordinate offices for the administration of the Act and supervise working of these offices. Similarly, the Joint Commissioners of State Tax have similar functions so far as their Divisions are concerned. The Sales Tax Department (GST Department) is being reorgnized as per the reorganization plan sanctioned by Government *vide* Government Resolution, dated 15th March 2024.

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

कार्यक्रम Programme	प्रत्यक्ष रकमा २०२४-२०२५ Actuals, 2024-2025	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-2026	सुधारलेले अंदाज २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-2026	अर्थसंकल्प २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-2027
	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed
1	2	3	4	5
अ- कार्याचे वर्गीकरण- A–Activity Classification				
००१ संचालन व प्रशासन ५०भारित (२०४०००३३) (अनिवार्य) 001–Direction and 50 Charged Administration (Committed) (20400033)	–	100	100	100
(१) २०४०००४२ विक्रीकर आयुक्त दत्तमत अनिवार्य (1) 20400042 Sales Tax Commissioner Voted (Committed)	–	–	–	–
एकूण-स्थूल ५० भारित Total–A–Net 50 Charged				
दत्तमत Voted	2158970	2979021	2867662	3244777
वजा-वसुली Deduct–Recoveries	–			
एकूण-निव्वळ ५० भारित Total–A–Net 50 Charged	0	100	100	100
दत्तमत Voted	2158970	2979121	2867762	3244877
ब-उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण (२०४०००४२) अनिवार्य B–Objectwise Classification (20400042) (Committed)				
०१ वेतन 01 Salaries)	1717612	2201931	2091834	2444143
०२ मजुरी 02 Labour Charges	180	221	421	350
०३ अतिकालिक भत्ता 03 Overtime Allowances	256	649	2165	900
०५ बक्षिसे 05 Rewards	–	500	350	500
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणीशुल्क 06 Telephone, Electricity and Water Charges	2726	4500	3600	4500
१० कंत्राटी सेवा/Contractual Services	–	100	90	100
११ देशांतर्गत प्रवास खर्च 11 Domestic Travel Expenses	1752	3245	2272	3342

१३ कार्यालयीन खर्च 13 Office Expenses	...	5337	25750	25750	26523
१४ भाडे, पट्टी व कर 14 Rent, Rates and Taxes	...	–	–	–	–
१६ प्रकाशने 16 Publications	...	–	50	35	50
१७ संगणकावरील खर्च 17 Computer Expenses	...	430063	738124	738124	760268
२४ पेट्रोल, तेल, वंगण 24 Petrol, Oil, Lubricants	...	1044	2750	2200	3000
२६ जाहिराती आणि प्रसिद्धी 26 Advertising and Publicity	...	–	800	560	800
२७ लहान बांधकामे 27 Minor Works	...	–	1	1	1
४१ गुप्त सेवा खर्च 41 Secret Service Expenditure	...	0	300	210	300
५० इतर खर्च (दत्तमत) Voted	...				
50 Other Charges (Charged)	...	–	100	50	0
(20400042) एकूण- (१) स्थूल (20400042) Total–(i) Gross	...				
दत्तमत/Voted	...	2158970	2979021	2867662	3244777
भारित/Charged	...	–	100	100	100
(२०४००१८७) वस्तु व सेवा कर यंत्रणा (अनिवार्य)	...				
(20400187) Goods and Service Tax Net work (Committed)	...	658581	480000	408535	721500
(००) (०३) कर प्रबोधिनीची स्थापना Establishment of Kar Prabodhini	...	–	–	–	–
मागणी क्रमांक-१ प्रधान शीर्ष Demand No. G-1 Major Head	...				
५० भारित/Charged	...	0	100	100	100
दत्तमत/Voted	...	2817551	3459121	3276297	3966377

(३) अंतर्गत निरीक्षण कार्यक्रमाची माहिती

राज्यकर आयुक्तांच्यावतीने विशेष राज्यकर आयुक्त व अपर राज्यकर आयुक्त (व्हॅट) ३ महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी अपर राज्यकर आयुक्त, मुंबई, ठाणे, पुणे, नाशिक, कोल्हापूर, नागपूर क्षेत्र (व्हॅट) (१) 5703880 व (२) मुंबई तसेच सर्व राज्यकर सहआयुक्तांच्या कार्यालयाची संपूर्ण निरीक्षणे दोन वर्षातून किमान एक वेळ घेणे आवश्यक आहे. अपर राज्यकर आयुक्त, मुंबई, ठाणे, पुणे, नाशिक, कोल्हापूर, नागपूर क्षेत्र (व्हॅट) १ व २ यांनी आपल्या क्षेत्रातील सर्व राज्यकर सहआयुक्तांच्या कार्यालयाचे किमान एकदा संपूर्ण व एकदा विशेष निरीक्षण घेणे आवश्यक आहे. राज्यकर सहआयुक्तांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व राज्यकर उपआयुक्तांच्या कार्यालयाचे वर्षातून एक वेळ संपूर्ण व एकवेळ विशेष निरीक्षण घेणे आवश्यक आहे. राज्यकर उपआयुक्तांनी आपल्या परीक्षेत्रातील सर्व राज्यकर सहायक आयुक्त व राज्यकर अधिकाऱ्यांचे वर्षातून किमान एक वेळा संपूर्ण व एक वेळा विशेष निरीक्षण घेणे आवश्यक आहे. अशाच प्रकारे लेखापरीक्षणाचा कार्यक्रम देखील अंमलात आणला जातो.

अंतर्गत लेखापरीक्षा कार्यक्रमाची माहिती

वर्ष २०२४-२०२५ मध्ये एकूण ३८९७ प्रकरणांचे अंतर्गत लेखापरीक्षण करण्यात आले. त्यापैकी एकूण ६४ प्रकरणांतर्गत रुपये १९.०२ कोटी रकमेची कमी करआकारणी (संभाव्य महसूल हानी) निदर्शनास आली. पैकी रुपये ७.६३ कोटी कराच्या वसुलीसाठी सुधारित आदेश पारित करण्यात आले.

(3) Information regarding performance of Internal Inspection /Audit

Office of the Commissioner of State Tax and the Special Commissioner of State Tax, Maharashtra State, Mumbai is required to take one full-fleged inspection in every two years, of the offices of Additional Commissioner of State Tax, Mumbai, Thane, Pune, Nashik, Kolhapur and Nagpur Zones including offices of all Joint Commissioner of State Tax, throughout the State, Additional Commissioner of Pune, Nashik, Kolhapur and Nagpur Zone are required to take one full-fleged inspection in every two years of the offices of Joint Commissioner of State Tax under their zones. The Joint Commissioner of State Tax are required to take minimum one full-fleged and one special inspection, every year, of all the offices of Deputy Commissioner of State Tax, under their jurisdiction. All Deputy Commissioners of State Tax, have to carry out one full-fleged and one special inspection, every year, of all the State Tax Officers under their Range. In the same procedure Audit Programme is also executed.

In the year 2024-2025 Internal Audit of total 3897 cases has been completed. In which probable revenue Loss of Rs. 19.02 crores was detected in 64 cases. And Revision orders of Rs. 7.63 crores has been passed.

कार्यक्रम क्रमांक २

Programme No. 2

कार्यक्रम क्रमांक २ Programme No. 2

१०१-वसुलीचा खर्च
101–Collection Charges

(१) प्रस्तावनात्मक

(i) Introductory

या गौण शीर्षाखाली येणारा अधिकारी वर्ग खालीलप्रमाणे आहे :--

(१) विक्रीकर सहआयुक्त (विधी)
(२) विक्रीकर सहआयुक्त (अपिले)
(३) सर्व विक्रीकर उपआयुक्त (अपिले)
(४) सर्व प्रशासकीय विक्रीकर उपआयुक्त (अपिले व प्रशासन)
(५) सर्व सहायक विक्रीकर आयुक्त
(६) सर्व विक्रीकर अधिकारी

The Officers cover under this Sub-Head are as under :--

(1) Joint Commissioner of Sales Tax (Legal)
(2) Joint Commissioner of Sales Tax (Appeals)
(3) All Appellate Deputy Commissioner
(4) Administrative-*cum*-Appeals-Deputy Commissioner
(5) All Assistant Commissioner of Sales Tax
(6) All Sales Tax Officer

विक्रीकर सहआयुक्त (विधी) यांनी न्यायाधिकरणासमोर येणाऱ्या सर्व प्रकरणात विक्रीकर खात्यतर्फे बाजू मांडणे हे त्यांचे मुख्य काम आहे. विक्रीकर सहआयुक्त (अपिले) मुख्यत: व्यापाऱ्याने दुसरेअपील दाखल केल्यावर त्या प्रकरणात निवाडा देणे हे त्यांचे काम आहे. सहायक विक्रीकर आयुक्त व विक्रीकर अधिकारी यांनी जर निर्धारणा आदेश पारित केलेलेअसतात, त्या आदेशांविरुद्ध व्यापाऱ्याने अपील दाखल केल्यावर त्या अपिलावर निवाडा देण्याचे काम विक्रीकर सहआयुक्त (अपिले) यांचे असते. व्यापाऱ्यास नोंदणी क्रमांक देणे, कर निर्धारणा करणे व व्यापाऱ्यांकडे असलेल्या बाकी कराची वसुली व इतर कायद्यानुसार असणारी कामे करणे हे सहायक विक्रीकर आयुक्त व विक्रीकर अधिकाऱ्याचे काम असते.

The functions of Joint Commissioner of Sales Tax (Legal) is to plead the cases before the Sales Tax Tribunal on behalf of the Sales Tax Department. The Joint Commissioner of Sales Tax (Appeal) hears specially the Second Appeal filed by the dealers before them. The Deputy Commissioner of Sales Tax (Appeals) hears the appeals filed by the dealers before him against the order of the Sales Tax Officers.

Assistant Commissioner of Sales Tax and Sales Tax Officers are performing the duties such as registration of the dealers, assessment of the dealers, recoveries of taxes from them and such other activities as implied under the Act.

(२) वित्तीय आवश्यकता

(ii) Financial Requirements

(रु. हजारात/*Rs. in thousands*)

कार्यक्रम Programme	प्रत्यक्ष रकमा २०२४-२०२५ Actuals 2024-2025	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates 2025-2026	सुधारलेले अंदाज २०२५-२०२६ Revised Estimates 2025-2026	अर्थसंकल्प २०२६-२०२७ Budget Estimates 2026-2027
	योजनेतर Non-Plan	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed	अनिवार्य (Committed)
1	2	3	4	5
(अ) कार्याचे वर्गीकरण/*A–Activity Classification*				
(एक) (अ) (ब) विक्रीकर विभाग/अनिवार्य (२०४०००५१)				
(i) (a) (b) Sales Tax Committed (20400051)	7976281	9611227	9237822	10660984
एकूण-अ-स्थूल/Total–(A)–Gross ...				
वजा-वसुली/*Deduct–Recoveries* ...	–	–	–	–
एकूण-अ-निव्वळ/Total–(A)–Net ...	7976281	9611227	9237822	10660984

(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण / *B–Objectwise Classification,*

०१ वेतन/Salaries	...	7400065	8932781	8486142	9915387
०३ अतिकालिक भत्ता/Overtime Allowances	...	152	433	433	446
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणीशुल्क 06 Telephone, Electricity and Water Charges	...	70687	80000	80000	80000
१० कंत्राटी सेवा/Contractual Services	...	229575	260000	290000	300000
११ देशांतर्गत प्रवास खर्च 11 Domestic Travel Expenses	...	4214	7500	8550	7725
१३ कार्यालयीन खर्च/13 Office Expenses	...	103625	129780	164780	150000
१४ भाडे, पट्टी व कर 14 Rent, Rates and Taxes	...	156373	176000	176000	176000
१६ प्रकाशने/16 Publications	...	–	30	15	30
१७ संगणकावरील खर्च/17 Computer Expenses		317	1082	1082	1114
२४ पेट्रोल, तेल, वंगण 24 Petrol, Oil, Lubricants	...	4746	6620	6620	7282
२६ जाहिराती, विक्री आणि प्रसिद्धी खर्च 26 Advertising, Sales and Publicity Expenses	...	629	9000	4500	9000
२७ लहान बांधकाम 27 Minor Works	...	0	1	3700	5000
२८ व्यावसायिक सेवा/28 Professional Services	...	5898	8000	16000	9000
एकूण-(ब)-स्थूल Total–(b)–Gross	...	7976281	9611227	9237822	10660984
वजा-वसुली Deduct–Recoveries	...	–	–	–	–
एकूण-(ब)-निव्वळ Total–(B)–Net	...	7976281	9611227	9237822	10660984

(क) वित्त व्यवस्थेची साधने /C–Sources of Finance

मागणी क्रमांक जी-१/ Demand No. G-1

२०४०-विक्रीकर/2040-Sales Tax

१०१-वसुलीचा खर्च/अनिवार्य

एकूण-स्थूल/Total–Gross	...	7976281	9611227	9237822	10660984
वजा-वसुली/Deduct–Recoveries	...	–	–	–	–
निव्वळ–Net	...	7976281	9611227	9237822	10660984

तक्ता १ TABLE I

विविध अधिनियमांखाली नोंदणी अर्जांची माहिती दर्शविणारे विवरणपत्र

Statement of Applications for Registration Certificate under various Acts

अधिनियमाचे नाव Name of the Act		वर्ष २०२४-२०२५ मधील प्रत्यक्ष नोंदणी Actual Registration in 2024-2025	वर्ष २०२५-२०२६ मधील संभाव्य नोंदणी Probable Registration in 2025-2026	वर्ष २०२६-२०२७ मधील अपेक्षित नोंदणी Estimated Registration in 2026-2027
1		2	3	4
(१) मूल्यवर्धित कर / VAT	..	1927	2119	2224
(२) केंद्रीय विक्रीकर /C. S. T.	..	198	217	227
(३) वस्तू व सेवा कर /GST	..	201456	221602	243762

तळटीप :-- (१) दिनांक १ जुलै २०१७ पासून वस्तू व सेवाकर कायद्याची अंमलबजावणी करण्यात आली. मूल्यवर्धित कर कायदा आणि केंद्रीय विक्रीकर कायदा केवळ पाच पेट्रोलियम आणि मादक पदार्थांसाठी अंमलबजावणी होत आहे.

(1) Please take a note that GST is implemented w.e.f. 01/07/2017. After July 1st 2017 VAT is applied to five petroleum products and liquor only.

(२) दिनांक १ जुलै २०१७ पासून अमलात आलेल्या वस्तू व सेवाकर कायद्यामध्ये ऊस खरेदीकर कायदा आणि ऐषआराम कर कायदा हे दोन कायदे विलीन झाले आहेत.

तक्ता २ TABLE II

विविध अधिनियमांखाली जे नोंदणीकृत व्यापारी कर देण्यास पात्र आहेत त्यांचे विवरणपत्र
Statement of Registered Dealers who are liable to pay tax under the Different Acts

जे व्यापारी मुंबई विक्रीकर अधिनियम, १९५९ व केंद्रीय विक्रीकर अधिनियम, १९५६ खाली कर देण्यास पात्र आहेत त्यांनी नोंदणी प्रमाणपत्रघेणे आवश्यक आहे. तसेच ऊस खरेदी कर अधिनियम, १९६२ खाली कर देणाऱ्या प्रत्येक कारखान्यांनी अनुज्ञप्ती घेणे आवश्यक आहे. तसेच प्रत्येक व्यापारी जो मोटार स्पिरीटची खरेदी-विक्री करतो त्याने अनुज्ञप्ती घेणे आवश्यक आहे. वर्षात कमी झालेल्या आणि अखेरीस अस्तित्वात असलेल्या अशा व्यापाऱ्यांची माहिती हा तक्ता दाखवितो.

Those dealer who are liable to pay tax under Bombay Sales Tax Act, 1959, Central Sales Tax Act, 1956 is required to obtain a Registration Certificate. Similarly, every factory which is liable to pay tax under Maharashtra Purchase Tax on Sugarcane Act, 1962 is required to obtain Licence. Every trader in Motor Spirit is required to obtain Licence. This Statement gives information about dealers added during the year, reduced in the year and existing at the end of the year.

अधिनियमाचे नाव Name of the Act	रद्द झालेले नोंदणी दाखले R. C. S. cancelled during the year			कर देण्यास पात्र असलेले व्यापारी Live dealers liable to pay tax		
	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Probable)	2026-2027 (Estimated)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Probable)	2026-2027 (Estimated)
1	2	3	4	5	6	7
(१) मूल्यवर्धित कर / VAT ..	490	593	652	40201	45321	49853
(२) केंद्रीय विक्रीकर / C. S. T. ..	290	319	351	13443	14787	49853
(३) वस्तू व सेवा कर /GST ..	152041	167245	183970	1824152	2006567	2207224

(१) २०२५-२०२६ ची आकडेवारी संभाव्य आहे.

(२) २०२६-२०२७ ची आकडेवारी अंदाजित आहे.

* दिनांक १८.१०.२०२४ च्या उपलब्ध माहितीवर आधारित.

तक्ता ३ TABLE III

मूल्यवर्धित कर कायदा, २००२ खालील कसूरदार व्यापाऱ्यांची माहिती

Statement showing No. of Defaulters under V. A. T. Act, 2002

विक्रीकर विभाग Sales Tax Division	वर्ष Year	मासिक विवरण भरणारे कसूरदार व्यापारी Balance Defaulters who pay monthly Return	तिमाही विवरण भरणारे कसूरदार व्यापारी Balance Defaulters who pay quartely Return	सहामाही विवरण भरणारे कसूरदार व्यापारी Balance Defaulters who pay Six monthly Return	वार्षिक विवरण भरणारे कसूरदार व्यापारी Balance Defaulters who pay annualy Return	सामूहिक प्रोत्साहन योजनांतर्गत कसूरदार व्यापारी Balance Defaulters who pay package scheme of Incentive Return	एकूण Total
	1	2	3	4	5	6	7
	(Actual) 2024-2025	1325	2231	N/A	8033	N/A	11589
	(Probable) 2025-2026	1457	2454	N/A	9238	N/A	13239
	(Estimated) 2026-2027	1603	2699	N/A	10161	N/A	14463

(१) २०२५-२०२६ ची आकडेवारी संभाव्य आहे.

(२) २०२६-२०२७ ची आकडेवारी अंदाजित आहे.

अन्वेषण प्रकरणांचा निकाल दाखविणारा तक्ता *Disposal of Investigation Cases*

पुष्कळसे व्यापारी जे कर भरण्यास निरनिराळ्या कायद्याखाली पात्र आहेत, ते कर भरण्याचे टाळतात. याबाबत अनेकांकडून खात्याला माहिती मिळते. अशा प्रकरणात मुंबई नगर विभागाच्या अंमलबजावणी शाखेकडून अन्वेषण होते. पुणे, ठाणे व नागपूर सोडून इतर विभागात अशा प्रकारचे काम करण्यास वेगळे अधिकारी नाहीत. अन्वेषणानंतर उलाढालीची निर्धारणा होते आणि कायद्यातील तरतुदीप्रमाणे दंडाची कार्यवाही होते. काही विशिष्ट प्रकरणात दावे दाखल केले जातात. ज्या प्रकरणात लहान रक्कम असते अशी प्रकरणे विभागीय अधिकाऱ्यांकडे सोपविली जातात व त्याबरोबर तपासणीचा अहवालही पाठविला जातो. जेव्हा अशा प्रकरणात तपासणी चालू असते, तेव्हाच चुकविलेला कर वसूल करण्याचे प्रयत्न केले जातात. अशा वसुलीला आगाऊ भरणा म्हणतात. राज्यकर विभागाच्या पुनर्रचनेअंतर्गत अंमलबजावणी विभागाची नव्याने रचना करण्यात आली असून आता अंमलबजावणी विभागात ३ शाखा कार्यरत आहेत. प्रत्येक शाखेचे संचालन राज्यकर सहआयुक्त दर्जाचा अधिकारी करणार असून अंमलबजावणी विभागात एकूण ९ राज्यकर उपआयुक्त व ५७ राज्यकर सहायक आयुक्त कार्यरत आहेत. याव्यतिरिक्त राज्यातील इतर विभागीय कार्यालयात अन्वेषण प्रकरणासाठी आवश्यकतेनुसार एक किंवा दोन अधिकारी नियुक्त करण्यात आले आहेत.

Many of dealers liable to pay tax under various Acts evade payments of taxes under these Acts. The Department receives information about such dealers from various sources. The cases of such dealers are investigated in the Enforcement Branch of Mumbai City Division. In other divisions no separate officers are appointed except at Pune, Thane and Nagpur. After investigation of cases the turnover is assessed and penalties are levied under provisions of the Acts. In exceptional cases prosecutions are also lodged. Cases involving small amount of evasion are transferred to Ward Office with report of investigation. When the cases are under investigation, efforts are made by the officer to recover the evaded taxes before actual assessment. Under Restructurisation of the State Tax Department, Enforcement Branches have also been restructured and now there are 3 branches. Each branch is to be administered by the officer of Joint Commissioner's cadre. In Enforcement Branch 9 Deputy Commissioner's and 57 Assistant Commissioner's are appointed. In addition to this, in other divisional offices in the State, for investigation case there are one or two officers are appointed as per requirement.

तक्ता ४ TABLE IV

विभागाचे नाव Name of the Division	अन्वेषणाच्या प्रकरणांची आरंभीची शिल्लक Opening balance of cases under investigation as on			वर्षात आलेली प्रकरणे Additional cases during the year			एकूण २+३ Total 2+3		
	1-4-2024 (Actual)	1-4-2025 (Prob.)	1-4-2026 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)
1		2			3			4	
एकूण Total . .	5018	5436	5827	649	526	901	5667	5962	6728

विभागाचे नाव Name of the Division	वॉर्ड कार्यालयास हस्तांतरित केलेली प्रकरणे Cases transferred in Ward offices			अन्वेषण करावयाच्या शिल्लक प्रकरणांची संख्या Balance No. of cases required to be investigated			अन्वेषणास उपलब्ध असलेल्या अधिकाऱ्यांची संख्या No. of cases officers available for investigation		
	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)
		5			6			7	
एकूण Total . .	56	46	96	3005	3117	3542	37	34	45

विभागाचे नाव Name of the Division	निर्धारणेद्वारे निकालात काढावयाची अपेक्षित प्रकरणे Expected disposal of investigation cases by way of assessment			अन्वेषणाची प्रत्यक्ष निकालात काढलेली प्रकरणे Actual disposed of Investigation Cases — पूर्ण करून By closure			अन्वेषणाची प्रत्यक्ष निकालात काढलेली प्रकरणे Actual disposed of Investigation Cases — आकारणी करून By assessment		
	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)
		8			9			10	
एकूण Total . .	1562	1662	1843	146	103	121	137	103	96

तक्ता ४ --चालू TABLE IV--*contd.*

(रुपये लाखात / Rs. in Lacs.)

विभागाचे नाव Name of the Division	कर व दंड आकारला त्याची रक्कम Total amount of Tax and Penalty imposed (11)			अपेक्षित आगाऊ भरणा Expended collection of advance payment — कर चुकविलेल्या प्रकरणी In respected of tax evaded (12)			इतर प्रकरणी Other payments (13)		
	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Ac-tual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)
एकूण Total ..	52964.85	45411.4	33830.5	7807.9	3254	50	–	–	–

विभागाचे नाव Name of the Division	आगाऊ रक्कम वसुली Advance payment collected — कर चुकविलेल्या प्रकरणी In respected of tax evaded (14)			इतर प्रकरणी Other payments (15)		
	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)
एकूण Total ..	0.36	1.5	2	–	–	--

विभागाचे नाव Name of the Division	निर्धारणेनंतर वसूल केलेली एकूण रक्कम Total amount recovered during the year after assessment (16)			अन्वेषण बाकी असलेली प्रकरणे Balance of Investigation cases i. e. col. 6 (–) (9+10) (17)		
	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)
एकूण Total	214.82	86.59	172.2	3630	3479	3846

तक्ता ५ TABLE V

निरनिराळ्या अधिनियमांखालील दिलेल्या आदेशाविरुद्ध केलेल्या प्रथम व दुसऱ्या अपिलांची माहिती दाखविणारे विवरणपत्र

Statement of First and Second appeals made against the Order passed under the different Acts

वस्तू व सेवा कर विभाग Goods and Service Tax Department	प्रत्यक्षात निकालात काढलेली Actual Disposed of	आरंभीची शिल्लक Opening balance as on	वर्षात संभाव्य प्राप्त प्रकरण Probable Additions during the year	संभाव्य निकालात काढलेली Probable disposal of	आरंभीची शिल्लक Opening balance as on	वर्षात अपेक्षित प्राप्त प्रकरण Estimated Additions during the year	अपेक्षित निकालात काढलेली Estimated Disposed of
	2024-2025 (Actual)	2025-2026	2025-2026 (Probable)	2025-2026 (Probable)	1-4-2026	2026-2027 (Estimated)	2026-2027 (Estimated)
1	2	3	4	5	6	7	8
राज्यकर उपआयुक्त DC ..	36488	42603	16038	25994	32647	17642	28593
राज्यकर सहआयुक्त JC ..	11937	14972	5898	6482	14388	6488	7130

तक्ता ६ TABLE VI

निरनिराळ्या अधिनियमांखालील दिलेल्या आदेशाविरुद्ध फेरतपासणीकरिता अर्ज केले जातात त्यांची माहिती दाखविणारे विवरणपत्र

Statement of Revision application made against the Order passed under the different Acts

वस्तू व सेवा कर विभाग Goods and Service Tax Department	प्रत्यक्षात निकालात काढलेली Actual Disposed of	आरंभीची शिल्लक Opening balance as on	वर्षात संभाव्य प्राप्त प्रकरण Probable Additions during the year	संभाव्य निकालात काढलेली Probable disposal of	आरंभीची शिल्लक Opening balance as on	वर्षात अपेक्षित प्राप्त प्रकरण Estimated Additions during the year	अपेक्षित निकालात काढलेली Estimated Disposed of
	2024-2025 (Actual)	1-4-2025	2025-2026 (Probable)	2026-2027 (Probable)	1-4-2026	2026-2027 (Estimated)	2026-2027 (Estimated)
1	2	3	4	5	6	7	8
एकूण Total ..	46	58	74	95	32	63	62

तक्ता ७ TABLE VII

अभियोग प्रस्तावाची निर्गती (विल्हेवाट)

Disposal of prosecution proposals

निरनिराळ्या अधिनियमांखाली नोंदणीपत्र धारण करणारे काही व्यापारी त्या अधिनियमातील तरतुदींचा भंग करतात व परिणामी जो गुन्हा घडतो व ज्या गुन्ह्याचे स्वरूप गंभीर असते, अशाबाबत एक तर फौजदारी न्यायालयात कायदेशीर कारवाई करण्यात येते किंवा जे व्यापारी गुन्हा मान्य करून तडजोडीस सहमत होतात त्यांनी तडजोडीच्या रकमेचा भरणा केल्यावर तडजोड मान्य करण्यात येते.

Some dealers registered under the various Acts, violate the provisions of those Acts and commit offences. Where such offences are of serious nature, actions taken are either to prosecute the dealer in criminal courts or compound the offences after making default good.

वस्तू व सेवा कर विभाग Goods and Service Tax Department	वर्ष २०२४-२०२५ मध्ये प्रत्यक्ष निकालात काढलेली प्रकरणे Actual disposal in the year 2024-2025			खटले दाखल करावयाच्या प्रलंबित प्रकरणांची आरंभीची शिल्लक Opening balance of prosecution proposals pending as on	प्राप्त प्रकरणे Proposals received	निकालात काढलेली प्रकरणे Proposals disposed	खटले दाखल करावयाच्या प्रलंबित प्रकरणांची आरंभीची शिल्लक Opening balance of prosecution proposals pending as on	अपेक्षित प्राप्त प्रकरणे Estimated proposals received	अपेक्षित निकालात काढलेली प्रकरणे Estimated proposals disposed
	गुन्हे माफ केलेली प्रकरणे No. of cases wherin offences are condoned	तडजोड केलेली प्रकरणे No. of cases wherin offences are compounded	फौजदारी कोर्टात दाखल केलेल्या तक्रारी By lodging complaints in Criminal courts	1-4-2025	2025-2026	2025-2026	2025-2026	2026-2027	2026-2027
1	2(a)	2(b)	2(c)	3	4	5	6	7	8
अन्वेषण-अ ..	–	–	21	91	6	0	12	0	87
अन्वेषण-ब ..	0	0	0	47	11	10	39	0	27
अन्वेषण-क ..	–	–	0	4	9	5	8	0	0
एकूण Total ..	–	–	21	142	26	15	59	0	114

तक्ता ८ TABLE VIII

न्यायालयात दाखल केलेल्या तक्रारी व त्यांची सद्य:स्थिती दाखविणारा तक्ता

Statement showing No. of complaints lodged with court and their present position

वस्तू व सेवा कर विभाग Goods and Service Tax Department	Total No. of Complaints disposed off in Courts during the Year 2024-2025			Opening balance of complaints lodged in the courts as on	Probable No. of complaints lodged in the year	Probable No. of complaints disposed off in the year	Estimated No. of complaints to be lodged in the year	Estimated No. of complaints to be disposed off in the year
	By way of acquital	By way of conviction	By way of withdrawal	1-4-2025	2025-2026	2025-2026	2026-2027	2026-2027
1	2 (a)	2 (b)	2 (c)	3	4	5	6	7
वि.उ.आ. (न्या. प्र.) Court Mater ..	0	0	0	2200	712	199	807	268
अन्वेशण "अ" INV "A"	0	0	0	33	28	0	0	0
अन्वेशण "ब" INV "B"	0	0	0	31	22	12	4	6
अन्वेशण "क" INV "C"	0	0	0	0	0	0	2	0
एकूण Total ..	0	0	0	2264	762	211	813	274

(१) २०२५-२०२६ ची आकडेवारी संभाव्य आहे.

(२) २०२६-२०२७ ची आकडेवारी अंदाजित आहे.

तक्ता ९ TABLE IX

विविध अधिनियमांखाली जमा झालेल्या महसुलाची माहिती दर्शविणारे विवरणपत्र

Statement showing Revenue Receipt under various Acts

(Figures in Crore)
(–) decrease
(+) increase

अ.क्र.	अधिनियमाचे नाव Name of the Act		प्रत्यक्ष जमा २०२४-२०२५ Actuals 2024-2025 Rs.	सन २०२३-२०२४ वरील टक्केवारीत वाढ अगर घट % increase or decrease over 2023-2024	संभाव्य २०२५-२०२६ Probable 2025-2026 Rs.	सन २०२४-२०२५ वरील टक्केवारीत वाढ अगर घट (-) % increase or decrease over 2024-2025	अपेक्षित २०२६-२०२७ Expected 2026-2027 Rs.	२०२५-२०२६ वरील टक्केवारीत वाढ अगर घट % increase or decrease over 2025-2026
	1		2	3	4	5	6	7
१.	मुंबई विक्रीकर मूल्यवर्धितकर B. S. T./V. A. T.	..	58469.28	11.44	61175.93	4.63	65350.73	6.82
२.	केंद्रीय विक्रीकर C. S. T.	..	778.50	-45.05	817.42	5.00	858.29	5.00
३.	मोटार स्पिरिट कर M. S. T.	..	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
४.	ऊस खरेदी कर S. C. P. T.	..	2.44	25.29	2.57	5.00	2.69	5.00
५.	कृ. उ. कर A. I. T.	..	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
६.	व्यवसायकर P. T.	..	3112.25	0.84	4100.00	31.74	4510.00	10.00
७.	मालावरील प्रवेश कर १०६ Entry Tax 106	..	0.18	-62.51	0.18	5.00	0.19	5.00
८.	ऐषआराम कर १०५ (दोन) Luxury Tax 105 (ii)	..	3.71	-41.25	3.90	5.00	4.09	5.00
९.	वस्तू व सेवा कर (GST) Goods and Service Tax	..	163191.82	17.18	180500.00	10.61	198550.00	10.00
	एकूण Total	..	**225558.18**	**10.98**	**246600.00**	**9.33**	**269276.00**	**9.20**

तक्ता १०

TABLE 10

तक्ता १० TABLE X

मागणी, वसुली, थकबाकी, निर्लेखित, कमी केलेली, परतावा दिलेली रक्कम इत्यादी दर्शविणारा तक्ता

Table showing Amount of demand, recovery, arrears, written, reduced, refunded, etc.

(रुपये हजारात / Rs. in thousands)

			मूल्यवर्धितकर कायदा V. A. T.		
वसूल करावयाची कराची रक्कम Amount of Tax recoverable			2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)
1				2	
१.	(अ) मागील वर्षातील करांची थकबाकी (a) Arrears of tax2 due from previous year	..	403714800	774998211	741539210
	(ब) चालू वर्षातील मागणी (Plus) (b) Demand raised during the year	..	596700534	21425450	21639704
	एकूण (सु. शिल्लक + वाढ)	..	**1000415334**	**796423661**	**763178914**
२.	अपिले/सुधारणा यामुळे कमी झालेली थकबाकीची कराची रक्कम (Less) Amount of tax reduced due to Appeals/Revision	..	53496315	44540700	44585241
३.	दंडात सूट दिल्यामुळे अगर करात सूट दिलेली कराची रक्कम Write off (Less)	..	32344545	77666	78443
४.	अनुयोजनामुळे कमी झालेली कराची रक्कम Due to adjustment (Less)	..	0	0	0
५.	इतर कारणाने कमी झालेली कराची एकूण रक्कम Other reasons (Less)	..	112451270	9040042	9040042
६.	वसूल केलेली कराची रक्कम Recovery (Less)	..	27124993	1226043	1226043
	एकूण कमी झालेली रक्कम	..	**225417123**	**54884451**	**54929768**
७.	वसूल करावयाची शिल्लक कराची रक्कम Recovery Balance	..	774998211	741539210	708249146
८.	वसुली करणे शक्य नसलेली रक्कम Not available	..	697646023	685216365	685631601
(अ)	स्थगिती आदेश/वरिष्ठ कार्यालय/उच्च न्यायालय (a) Stay by Higher Authority / High Court	..	438138976	415235807	415651043
	(ब) सरकारी अभिहस्तांती (b) Official Assignee/Liquidator	..	92776223	91785012	91785012
	(क) जप्त करावयाची मालमत्ता नसल्याने (c) No Assets	..	19529545	29814632	29814632
	(ड) व्यापारी सापडत नाही (d) Not Traceable	..	64122657	65066850	65066850
	(इ) सहकारी संस्थांकडील बाकी (e) Co-operative Societies	..	0	0	0
	(फ) शासकीय कार्यालयाकडून येणे असलेली थकबाकी (f) Government Offices RRC Within State & Outside Stae/Adm Relief	..	25203852	25041390	25041390
	(ग) विहित मुदत न संपल्यामुळे महसूल प्रमाणपत्रे पाठविली नाहीत अशी प्रकरणे (g) Due date not over	..	4431379	1866672	1866672
	(ह) आजारी उद्योग/टाळेबंदी (h) BIFR	..	51036860	54329864	54329864
	(आय) हप्ते सवलत (i) Installments	..	1121606	857859	857859
	(जे) कर स्थगिती सवलत योजना (j) Deferred Incentive Scheme	..	1284925	1218278	1218278
	(के) कर सवलत योजना (k) Amnesty Scheme	..	0	0	0
	९. प्रगतीशील वसुली Recovery in Progress	..	27124993	1226043	1226043
	१०. वसुलीस उपलब्ध रक्कम Available for recovery	..	77352189	56322845	22617545

(१) २०२५-२०२६ ची आकडेवारी संभाव्य आहे.

(२) २०२६-२०२७ ची आकडेवारी अंदाजित आहे.

तक्ता १०–चालू TABLE X–*contd.*

(रुपये हजारात / Rs. in thousands)

मुंबई विक्रीकर कायदा/ B S. T.			केंद्रीय विक्रीकर कायदा / C. S. T.			कार्यकंत्राट कायदा/ W. C. T.		
2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)
	3			4			5	
52934158	112758508	178360448	108906693	271076875	217411354	1070167	3493115	3530659
63557317	66301225	33150612	206967543	4403382	4447416	2608964	54233	54775
116491475	**179059733**	**211511061**	**315874236**	**275480258**	**221858770**	**3679132**	**3547348**	**3585435**
410277	3539	3893	10381620	56786844	56786844	5942	0	0
0	0	0	6656151	8420	8420	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
3298869	653040	659570	27046467	631449	637764	177568	15281	15434
23821	42706	42706	713122	642191	642191	2507	1407	1407
3732967	**699284**	**706169**	**44797360**	**58068904**	**58075218**	**186017**	**16688**	**16841**
112758508	178360448	210804892	271076875	217411354	163783552	3493115	3530659	3568594
105814228	156974559	185024091	258830607	205158843	151918303	3296369	882239	882669
83668215	130132533	156159040	163964677	106481080	53240540	1426570	362958	362958
6533820	10115123	12138148	47122061	48195185	48195185	172902	43048	43479
1146585	1500265	1500265	2049475	5947576	5947576	143828	12988	12988
8096384	8804378	8804378	13893774	13763677	13763677	1184760	254837	254837
0	0	0	0	0	0	0	0	0
2970194	3074419	3074419	3349653	3278311	3278311	219688	60738	60738
24662	27355	27355	1635896	1761019	1761019	0	0	0
3229734	3175872	3175872	25409432	24725268	24725268	142820	141900	141900
65071	65077	65077	816065	431301	431301	5800	5770	5770
79563	79536	79536	589574	575427	575427	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
23821	28471	28471	713122	642191	642191	2507	1407	1407
6944280	21385889	25780802	12246269	12252511	11865249	196746	2648421	2685924

तक्ता १०—चालू

(रुपये हजारात / Rs. in thousands)

वसूल करावयाची कराची रक्कम Amount of Tax recoverable 1		हस्तांतरण कायदा Lease Act 2024-2025 (Actual)	 2025-2026 (Prob.) 2	 2026-2027 (Exp.)
१. (अ) मागील वर्षातील करांची थकबाकी (a) Arrears of tax due from previous year	..	107531	126009	145560
(ब) चालू वर्षातील मागणी (Plus) (b) Demand raised during the year	..	27054	19803	20001
एकूण (सु. शिल्लक + वाढ)	..	**134586**	**145813**	**165561**
२. अपिले/सुधारणा यामुळे कमी झालेली कराची रक्कम (Less) Amount of tax reduced due to Appeals/Revision	..	1	0	0
३. दंडात सूट दिल्यामुळे अगर करात सूट दिलेली रक्कम Write off (Less)	..	0	0	0
४. अनुयोजनामुळे कमी झालेली कराची रक्कम Due to adjustment (Less)	..	0	0	0
५. इतर कारणाने कमी झालेली कराची एकूण रक्कम Other reasons (Less)	..	8575	0	0
६. वसूल केलेली कराची रक्कम Recovery (Less)	..	0	253	255
एकूण कमी झालेली रक्कम	..	**8576**	**253**	**255**
७. वसूल करावयाची शिल्लक कराची रक्कम Recovery Balance	..	126009	145560	165306
८. वसुली करणे शक्य नसलेली रक्कम Not available	..	102510	102961	103220
(अ) स्थगिती आदेश/वरिष्ठ कार्यालय/उच्च न्यायालय (a) Stay by Higher Authority / High Court	..	54656	52683	52683
(ब) सरासरी अभिहस्तांती (b) Official Assignee/Liquidator	..	26639	25822	26080
(क) जप्त करावयाची मालमत्ता नसल्याने (c) No Assets	..	0	0	0
(ड) व्यापारी सापडत नाही (d) Not Traceable	..	16399	19641	19641
(इ) सहकारी संस्थांकडील बाकी (e) Co-operative Societies	..	0	0	0
(फ) शासकीय कार्यालयाकडून येणे असलेली थकबाकी (f) Government Offices RRC Within State & Outside Stae/Adm Relief	..	4815	4815	4815
(ग) विहित मुदत न संपल्यामुळे महसूल प्रमाणपत्रे पाठविली नाहीत अशी प्रकरणे (g) Due date not over	..	0	0	0
(ह) आजारी उद्योग/टाळेबंदी (h) BIFR	..	0	0	0
(आय) हप्ते सवलत (i) Installments	..	0	0	0
(जे) कर स्थगिती सवलत योजना (j) Deferred Incentive Scheme	..	0	0	0
(के) कर सवलत योजना (k) Amnesty Scheme	..	0	0	0
९. प्रगतीशील वसुली Recovery in Progress	..	0	253	253
१०. वसुलीस उपलब्ध रक्कम Available for recovery	..	23500	42598	62086

(१) २०२५-२०२६ ची आकडेवारी संभाव्य आहे.

(२) २०२६-२०२७ ची आकडेवारी अंदाजित आहे.

TABLE X–*contd.*

(रुपये हजारात / Rs. in thousands)

ऐषआराम कायदा Luxury Act			प्रवेश कर कायदा Entry Tax Act			ऊस खरेदी कर कायदा S. C. P. T.			मोटार स्पिरीट कायदा M. S. T.		
2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.) 3	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actuals)	2025-2026 (Prob.) 4	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.) 5	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.) 6	2026-2027 (Exp.)
95634	339380	578680	25228	781428	1537728	2328950	4078467	5530267	22444	2324143	2346643
243771	239300	241693	756200	756300	763863	2389417	1451800	1453252	2301700	22500	22725
339405	**578680**	**820373**	**781428**	**1537728**	**2301591**	**4718367**	**5530267**	**6983519**	**2324144**	**2346643**	**2369368**
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	0	0	0	0	0	639900	0	0	1	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**639900**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**
339380	578680	820373	781428	1537728	2301591	4078467	5530267	6983519	2324143	2346643	2369368
326373	323190	324914	771459	781555	781945	2993454	2993685	2993977	2309206	30024	30249
146735	148835	148835	715462	725462	725462	433740	291309	291600	2286161	6979	6979
1204	172404	174129	0	788	788	1400614	1602249	1602249	22474	22474	22699
0	0	0	0	0	0	158010	158010	158010	0	0	0
916	1921	1921	4188	4188	4188	170400	170400	170400	571	571	571
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	11138	12038	12038	662626	662626	662626	0	0	0
6318	29	29	27978	39077	39468	0	0	0	0	0	0
171200	0	0	12693	0	0	58972	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	109093	109093	109093	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13007	255490	495459	9968	756173	1519645	1085013	2536582	3989542	14936	2316618	2339118

तक्ता १०—चालू

(रुपये हजारात / Rs. in thousands)

वसूल करावयाची कराची रक्कम Amount of Tax recoverable 1		कृषी उत्पन्न कर कायदा A. I. T. 2024-2025 (Actual)	 2025-2026 (Prob.) 2	 2026-2027 (Exp.)
१. (अ) मागील वर्षातील करांची थकबाकी (a) Arrears of tax due from previous year	..	33181	41881	50581
(ब) चालू वर्षातील मागणी (Plus) (b) Demand raised during the year	..	8700	8700	8787
एकूण (सु. शिल्लक + वाढ)	..	**41881**	**50581**	**59368**
२. अपिले/सुधारणा यामुळे कमी झालेली कराची रक्कम (Less) Amount of tax reduced due to Appeals/Revision	..	0	0	0
३. दंडात सूट दिल्यामुळे अगर करात सूट दिलेली कराची रक्कम Write off (Less)	..	0	0	0
४. अनुयोजनामुळे कमी झालेली कराची रक्कम Due to adjustment (Less)	..	0	0	0
५. इतर कारणाने कमी झालेली कराची एकूण रक्कम Other reasons (Less)	..	0	0	0
६. वसूल केलेली कराची रक्कम Recovery (Less)	..	0	0	0
एकूण कमी झालेली रक्कम	..	**0**	**0**	**0**
७. वसूल करावयाची शिल्लक कराची रक्कम Recovery Balance	..	41881	50581	59368
८. वसुली करणे शक्य नसलेली रक्कम Not available	..	41877	41877	42218
(अ) स्थगिती आदेश/वरिष्ठ कार्यालय/उच्च न्यायालय (a) Stay by Higher Authority / High Court	..	2995	2995	2995
(ब) सरासरी अभिहस्तांती (b) Official Assignee/Liquidator	..	769	385	385
(क) जप्त करावयाची मालमत्ता नसल्याने (c) No Assets	..	0	0	0
(ड) व्यापारी सापडत नाही (d) Not Traceable	..	4019	4403	4403
(इ) सहकारी संस्थांकडील बाकी (e) Co-operative Societies	..	0	0	0
(फ) शासकीय कार्यालयाकडून येणे असलेली थकबाकी (f) Government Offices RRC-Within State & Outside Stae/Adm Relief	..	34094	34094	34435
(ग) विहित मुदत न संपल्यामुळे महसूल प्रमाणपत्रे पाठविली नाहीत अशी प्रकरणे (g) Due date not over	..	0	0	0
(ह) आजारी उद्योग/टाळेबंदी (h) BIFR	..	0	0	0
(आय) हप्ते सवलत (i) Instalments	..	0	0	0
(जे) कर स्थगिती सवलत योजना (j) Deferred Incentive Scheme	..	0	0	0
(के) कर सवलत योजना (k) Amnesty Scheme	..	0	0	0
९. प्रगतीशील वसुली Recovery in Progress	..	0	0	0
१०. वसुलीस उपलब्ध रक्कम Available for recovery	..	4	8704	17150

(१) २०२५-२०२६ ची आकडेवारी संभाव्य आहे.

(२) २०२६-२०२७ ची आकडेवारी अंदाजित आहे.

TABLE X–*contd.*

(रुपये हजारात / Rs. in thousands)

व्यवसाय कर कायदा P. T.			वस्तू व सेवा कर कायदा G. S. T.			एकूण Total		
2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.) 3	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.) 4	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.) 5	2026-2027 (Exp.)
980932	10732000	1058434	33234562	105498915	104318848	603454279	1276590132	1256408412
542501	224759	269711	87118770	7953132	8032663	963222473	102860584	70105203
1523433	**1297959**	**1328145**	**120353332**	**113452046**	**112351511**	**1566676751**	**1379450715**	**1326513614**
152549	57225	62948	6886665	5990125	5990125	71333369	107378433	107429050
1621	0	0	132670	84400	101280	39134988	170486	188142
0	0	0	0	0	0	0	0	0
63498	764	840	6444447	2733350	2733350	150130620	13073925	13087000
232535	181565	199722	1390634	325324	325324	29487613	2419489	2437648
450203	**239555**	**263510**	**14854417**	**9133198**	**9150078**	**290086590**	**123042333**	**123141840**
1073230	1058405	1064635	105498915	104318848	103201432	1276590161	1256408382	1203371774
0	0	0	98120946	94301591	94343511	1170253052	1146806890	1122076698
0	0	0	70067129	77183922	77183922	760905318	730624564	703826058
0	0	0	1690988	2329900	2629900	149747694	154592390	156618052
0	0	0	209600	209600	251520	23237043	37643072	37684992
0	0	0	1508438	1408145	1408145	89002507	89499011	89499011
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	32456058	32168431	32168772
0	0	0	24447748	12672981	12672981	30573980	16367133	16367524
0	0	0	197044	197044	197044	80258756	82569948	82569948
0	0	0	0	0	0	2117634	1469100	1469100
0	0	0	0	0	0	1954062	1873241	1873241
0	0	0	0	0	0	0	0	0
232535	181565	199722	1390634	325324	325324	29487613	2405254	2423410
1073230	1058405	1064635	7377969	10017257	8857922	106337109	109601492	81295076

तक्ता ११ TABLE XI

२०२४-२०२५ या कालावधीत निर्लेखित केलेल्या प्रकरणांचा तपशील

The cases in which amount is written off for the year 2024-2025

(रक्कम लाखांत/Amount in Lakhs)

		मुंबई विक्रीकर कायदा / B. S. T.				केंद्रीय विक्रीकर कायदा / C. S. T.			
		प्रकरणे १००० वरील Cases above 1000	रक्कम Amount Rs.	प्रकरणे १००० खालील Cases below 1000	रक्कम Amount Rs.	प्रकरणे १००० वरील Cases above 1000	रक्कम Amount Rs.	प्रकरणे १००० खालील Cases below 1000	रक्कम Amount Rs.
एकंदर निर्लेखित प्रकरणे Total Write-off Cases	..	0	0	0	0	0	0	0	0
सूट देण्यात आलेली प्रकरणे Remission of Revenue Cases	..	0	0	0	0	0	0	0	0
मागणीचा परित्याग केलेली प्रकरणे Abandonment of Revenue	..	–	–	–	–	–	–	–	–
सूट देण्याची कारणे Reasons of write-off									
१. कोणतीही मालमत्ता नसलेल्या व्यापाऱ्याच्या मृत्यूमुळे. Due to death of dealer's is having no property left behind.	..	–	–	–	–	–	–	–	–
२. सरकारजमा करण्यासारखी कोणतीही मालमत्ता नसलेले व्यापारी. Dealers with no property which can be confiscated.		–	–	–	–	1	14	–	–
३. फरारी असलेले व्यापारी Dealers absconding	..	–	–	–	–	7	228	–	–
४. दिवाळे निघालेले व्यापारी Dealers in liquidation	..	–	–	–	–	–	–	–	–
५. देश सोडून गेलेले व्यापारी Dealers who have left the Country	..	–	–	–	–	–	–	–	–
६. इतर Others	..	0	0	0	0	8	189	0	0
एकूण / Total	..	0	0	0	0	16	431	0	0

कार्यक्रम क्रमांक ३

शासकीय उपाहारगृहे-वस्तू व सेवा कर विभाग

(१) प्रस्तावनात्मक

१. वस्तू व सेवाकर भवन, माझगाव, मुंबई-१० व वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे येथील उपनगरीय विक्रीकर कार्यालय या ठिकाणी विक्रीकर विभागातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांसाठी, शासकीय उपाहारगृहे व चौरस आहारगृहे उपलब्ध आहेत. वस्तू व सेवाकर विभागातील व इतर शासकीय कार्यालयातील अंदाजे ५,००० अधिकारी व कर्मचारी उपाहारगृहांचा व अंदाजे ४०० अधिकारी व कर्मचारी चौरस आहारगृहाचा लाभ घेतात. उपाहारगृह व चौरस आहारगृहाचा दैनंदिन कार्यभार सुरळीत चालविण्यासाठी राजपत्रित अधिकारी, महाव्यवस्थापक म्हणून वस्तू व सेवाकर अधिकाऱ्यांच्या श्रेणीतील पद मंजूर झालेले आहे. कार्यालयीन कामकाजासाठी त्यांना आहरण व संवितरण अधिकारी घोषित करण्यात आले आहे. त्याचप्रमाणे राज्यकर सहआयुक्त (मुख्यालय) २, मुंबई यांना उपाहारगृहे व चौरस आहारगृहाच्या संपूर्ण कार्यभारावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी प्रादेशिक कार्यालय प्रमुख म्हणून नियुक्त केलेले आहे. त्याचप्रमाणे शासकीय उपाहारगृहाचे नियंत्रक अधिकारी मा. विशेष राज्यकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई हे आहेत. त्यांच्या अधिपत्याखाली नेमलेली उपाहारगृहे कार्यकारिणी उपाहारगृहाचे प्रशासन करीत असते.

२. चौरस आहारगृहात देण्यात येणारे भोजनाचे दरडोई परिमाण खालीलप्रमाणे आहेत :--

अ. क्र.	खाद्यपदार्थ		प्रतिभोजनाचे परिमाण (ग्रॅममध्ये)
१	तांदूळ	..	५०
२	गहू	..	१००
३	इतर कडधान्ये	..	३०
४	डाळी	..	१४
५	भाजी	..	१००
६	इतर	..	२८
	एकूण	..	३२२

३. उपाहारगृहाच्या दैनंदिन कारभार सुरळीत चालू असून उपाहारगृहाच्या सेवेविषयी अधिकारी, कर्मचारीवर्गात समाधानाची भावना आहे.

GOVERNMENT CANTEEN

(1) INTRODUCTORY

1. The services of snacks and square meal are available for officers and staff at Goods and Service Tax Bhavan, Mazgaon, Mumbai and suburban offices at Bandra-Kurla Complex. The facility of snacks is availed by about 5,000 members of staff including other Government servants and that of square meal by about 400 Government servants. One post of General Manager of Gazetted Officer rank in the cadre of Class-II is sanctioned for effective and proper functioning of canteen. He is declared as Drawing and Disbursing Officer for administive convenience. The Commissioner of State Tax has appointed Joint Commissioner (H. Q.) 2 to control Regional office head the working of the snack canteen and square meal canteen. The Special Commissioner of State Tax is declared by Government as the Head of Department Canteen.

2. Food given in the square meal canteen is as under :–

Sr.	Item		Standard (gms.)
1	Rise	..	50
2	Wheat	..	100
3	Other pulses	..	30
4	Dal	..	14
5	Vegetables	..	100
6	Others	..	28
	Total	..	322

3. There is a feeling of satisfaction among the officer staff regarding the service of the canteen.

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

(रु. हजारात / Rs. in thousands)

कार्यक्रम Programme	योजनेतर / Non-Plan — प्रत्यक्ष रकमा २०२४-२०२५ Actuals, 2024-2025	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-2026	सुधारित अंदाज २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-2026	अर्थसंकल्प २०२६-२०२७ Budget Estimates 2026-2027
	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed
1	2	3	4	5
अ-कार्याचे वर्गीकरण/*A–Activity Classification* ...				
(एक) (२०४०००७१) विक्रीकर उपाहारगृह अनिवार्य (२०२४-२५)	76089	76103	73614	83710
(i) (20400071) Sales Tax Canteen Committed				
(ii) (२०४००२५८) विक्रीकर आहारगृह अनिवार्य ... (२०२५-२६/२०२६-२७)				
एकूण–Total ...	76089	76103	73614	83710
ब-उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण–*B–Objectwise Classification*				
(एक) (२०४०००७१) विक्रीकर उपाहारगृह अनिवार्य (२०२४-२५)				
(i) (20400071) Sales Tax Canteen Committed				
(ii) (२०४००२५८) विक्रीकर आहारगृह अनिवार्य ... (२०२५-२६/२०२६-२७)				
०१ वेतन/Salaries ...	67369	62859	62859	70424
०३ अतिकालिक भत्ता/Overtime Allowances	–	–	–	–
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणीशुल्क ... 06 Telephone, Electricity and Water Charges	–	1	1	–
१० कंत्राटी सेवा/Contractual Services	1844	3000	2700	3000
११ देशांतर्गत प्रवास खर्च ... 11 Domestic Travel Expenses	6	7	7	10
१३ कार्यालयीन खर्च/Office Expenses ...	287	1293	1164	1332
१७ संगणकावरील खर्च/Computer Expenses	–	43	30	44
२१ पुरवठा व सामग्री ... 21 Supplies and Materials	6583	8900	6853	8900
एकूण–Total ...	76089	76103	73614	83710
क-वित्त व्यवस्थेची साधणे/*C–Sources of Finance* –				
मागणी क्रमांक जी-१ / Demand No. G-1				
प्रधान शीर्ष २०४०-विक्रीकर ८००-इतर खर्च (२०२४-२५)				
Major Head 2040-Sales Tax 800-Other Expenses				
प्रधान शीर्ष २०४०-विक्रीकर ००१-इतर खर्च ... (२०२५-२६/२०२६-२७)				
एकूण–Total ...	76089	76103	73614	83710

तक्ता १ TABLE I

वस्तू व सेवा कर उपाहारगृहे, चौरस आहारगृहे
Goods and Service Tax Canteen and Square Meal Canteen

वर्ष Year	खर्चाची बाब Expenditure on							निव्वळ परिमाण Net Result	
	सामग्री व इंधन Material and Fuel Rs.	व्यवस्थापन खर्च Management Expenditure Rs.	इतर खर्च Other Expenditure Rs.	एकूण Total (2+3+4) Rs.	जमेची रक्कम Receipt Realised Rs.	निव्वळ खर्च Net Expenditure (5-6) Rs.	शासकीय अनुदान Subsidy from Government Rs.	बचत Saving (8-7) Rs.	खर्चवाढ Excess (7–8) Rs.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
चौरस आहार									
2024-2025 प्रत्यक्ष (Actual) ..	1315799	32850070	1200000	35365869	1009310	34356559	32850070	–	1506489
2025-2026 संभाव्य (Probable) ..	1900000	31429500	3040000	36369500	2000000	34369500	31429500	–	2940000
2026-2027 अंदाजे (Estimated) ..	2100000	35910000	3694000	41704000	1700000	40004000	35910000	–	4094000
उपाहारगृह									
2024-2025 प्रत्यक्ष (Actual) ..	5268174	34937707	939847	41145728	5328385	35817343	34937707	–	879636
2025-2026 संभाव्य (Probable) ..	7000000	31429500	1304000	39733500	5000000	34733500	31429500	–	3304000
2026-2027 अंदाजे (Estimated) ..	7800000	35910000	3021000	46731000	9300000	37431000	35910000	–	1521000

कार्यक्रम क्रमांक ४

व्यवसाय कर

महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय, व्यापार, आजीविका व नोकऱ्या यांवरील कर अधिनियम, १९७५

प्रस्तावनात्मक

१. महाराष्ट्र राज्याच्या ग्रामीण भागात रोजगार हमी योजनेसाठी निधी उभारण्याकरिता महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय, व्यापार आजीविका व नोकऱ्या यांवरील कर अधिनियम, १९७५, दिनांक १ एप्रिल १९७५ पासून अमलात आला. महाराष्ट्र राज्यामध्ये व्यवसाय, उदिम, व्यापार, नोकऱ्या यामध्ये गुंतलेली प्रत्येक व्यक्ती या अधिनियमाखाली करपात्र आहे.

२. ज्या व्यक्ती करपात्र आहेत, त्यांची दोन विभागांत विभागणी केली आहे. ती अशी (१) ज्या व्यक्ती नोकर या नात्याने नोकरी करीत आहेत व (२) स्वत:चा व्यापार, उदिम, आजीविका करीत असलेले, उदा. डॉक्टर, वकील, इंजिनिअर्स, चार्टर्ड अकौन्टन्ट, संचालक, भागीदार, इत्यादी.

३. पहिल्या विभागात समाविष्ट असलेल्या व्यक्तींनी भरावयाचा मासिक कर त्यांना मालकाकडून मिळणाऱ्या मासिक वेतनातून/मजुरीतून व्यवसायकर कायद्याच्या अनुसूची १ मध्ये जोडलेल्या परिशिष्टातील दरानुसार, दरमाह ७,५०० रुपयांपेक्षा अधिक (महिला कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत रुपये २५,००० पेक्षा अधिक) वेतन घेणाऱ्यांचे वेतनातून कर वजावट करून, शासकीय कोषागारात मालकाने भरावयाचा असतो. वेतन व मजुरीमध्ये कर्मचारी नियमितपणे मिळवीत असलेल्या वेतन, मजुरी, महागाई भत्ता आणि पूरक भत्ते समाविष्ट होत असून ते नोकरीत प्रत्यक्ष पैशाच्या व इतर स्वरूपात दिले जात असले तरी आयकर कायदा, १९६१ च्या कलम १० नुसार ग्राह्य धरले जाते. यानुसार मालकाकडे असलेल्या नोकराला रुपये ७,५०० हून अधिक (महिला कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत रुपये २५,००० पेक्षा अधिक) मासिक वेतन असल्यास, त्याने या कायद्यानुसार नोंदणीकरिता कर भरण्यास पात्र असलेल्या तारखेपासून ३० दिवसांच्या आत विहित नमुन्यात विभागाच्या संकेतस्थळावर (www.mahagst.gov.in) अर्ज करावा लागेल. अर्ज केल्यानंतर तत्काळ नोंदणी क्रमांक दिला जातो.

४. ज्या व्यक्ती दुसऱ्या विभागात मोडतात अशा व्यक्ती महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय, व्यापार, आजीविका व नोकऱ्या यांवरील कर अधिनियम, १९७५ या कायद्यातील अनुसूची १ मधील स्तंभ क्रमांक ३ मध्ये नमूद केलेल्या दराप्रमाणे व्यवसायकर भरण्यास पात्र आहेत. सदर अनुसूचीमध्ये क्रमांक २ ते २१ मध्ये निरनिराळे व्यावसायिक दर्शविलेले आहेत. भारतीय घटनेच्या कलम २७६ नुसार जास्तीत जास्त २,५०० रुपये वार्षिक कर भरण्यास पात्र आहेत. करपात्र नोंदणीधारक ३० दिवसांत, नाव नोंदणीकरिता विभागाच्या संकेतस्थळावर (www.mahagst.gov.in) अर्ज करावा लागेल. अर्ज केल्यानंतर तत्काळ नोंदणी क्रमांक दिला जातो. नाव नोंदणीधारकांना त्यांच्या व्यवसायकर प्रमाणपत्रामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे नमूद वर्षाच्या ३१ मार्च पर्यंत कराचा भरणा करावा लागतो. व्यापाऱ्याने नाव नोंदणी प्रमाणपत्रावर नमूद कर विभागाच्या संकेतस्थळाद्वारे शासकीय कोषागारात भरला पाहिजे. महाराष्ट्रातील सर्व व्यवसायकर अधिकाऱ्यांना, नोंदणीधारकांच्या निर्धारणा व वसुली करण्याचे काम सोपविले आहे.

५. सर्व नोंदणीधारकांना, व्यवसायकराचा भरणा सुलभतेने करता यावा म्हणून विविध माध्यमांतून जनजागृती करण्यात येते. असे असतानाही कर न भरलेल्या कसूरदारांना कसूरपत्रे पाठवून करभरणा करवून घेतला जातो. व्यापारी, वैद्यकीय सल्लागार, त्यांच्या सभासदांनी व्यवसायकर वेळेवर भरण्याबाबत विनंतीपत्रे पाठविण्यात येतात. व्यवसायकर नोंदणीधारक असलेले निवडक व्यापाऱ्यांच्या बाबतीत करनिर्धारण केली जाते व कायद्यानुसार वसुली केली जाते. २०२४-२५ या वित्तीय वर्षामध्ये वसूल केलेल्या महसुलाची निव्वळ रक्कम सुमारे रुपये २७९३.८० कोटी होती.

६. राज्यकर विभागाच्या पुनर्रचनेनुसार राज्यातील व्यवसायकर कायद्याचे प्रशासन समन्वय व नियंत्रण हे मुख्यालयातील अपर राज्यकर आयुक्त (व्यवसायकर) यांचेकडे असेल. क्षेत्रीय स्तरावर व्यवसायकर कायदा प्रशासनासाठी राज्यकर सहआयुक्त (व्यवसायकर) यांची ६ पदे (मुंबई, ठाणे, पुणे, कोल्हापूर नाशिक व नागपूर) मंजूर करण्यात आली आहेत. राज्यकर सहआयुक्त (व्यवसायकर) यांचे त्यांचे क्षेत्रातील व्यवसायकर अधिकाऱ्यांवर कार्यकारी नियंत्रण असते.

MAHARASHTRA STATE TAX ON PROFESSION, TRADES, CALLINGS AND EMPLOYMENTS ACT, 1975

INTRODUCTION

In order to raise funds from Employment Guarantee Scheme in the rural areas of Maharashtra State Tax on Professions, Trades, Callings and Employment Act, 1975 was brought into force from 1st April 1975. Every person engaged in Profession, Trade, Callings and Employment in the State of Maharashtra is liable to pay tax under this tax.

These persons who are liable have been divided into two categories :–

I. Those persons who are working as employees.

II. Those who are engaged in Profession, Trades, Callings *viz.* Doctors, Lawyers, Engineers, Chartered Accountants, Directors, Partners *etc.*

Tax payables by the persons falling in first category is to be deducted by the employer from the employee's salary/wages before the payment thereof and is to be paid into the Government Treasury as per the rates specified in Schedule appended to the Act when salary wages exceed Rs. 7,500 in case of male employees and Rs. 25,000 in case of female employees. Salary or wages include, pay or wages, dearness allowance and all other remuneration received by employees or regular basis, whether payable in cash or in other kind and also includes perquisites, profits *in lieu* of salary as defined in sub-section 10 of Income Tax Act, 1961. Accordingly, an employer having in his employment employees who he pays a monthly salary more than Rs. 7,500 in case of male employees and more than Rs. 25,000 in case of female employees is required to apply for registration under the Act within 30 days on his becoming liable to pay tax to the Profession Tax.

The persons included in the second category are liable to pay tax as per the rate mentioned in the Col. No. 3 of Schedule-I appended to Profession Tax Act as given in entry 2 to 21 of the said schedule. The maximum tax payable by any person is subject to Article 276 of the Indian Constitution which is fixed Rs. 25,000. Enrolled persons liable to pay tax are required to apply online by login www.mahagst.gov.in within 30 days. These persons have to pay taxes as specified in the Enrollment Certificate in the Government Treasury by visiting the department's website.

Enrolled person is required to pay tax as specified in his enrollment certificate on or before 31st March of the said year.

Publicity as given by the department from time to time asking persons liable for enrollment/Registration to obtain the same. The follow-up of employers not filing return or payments is done by issuing notices. Assessment orders are passed in selective cases and the demand raised is recovered as per the provisions of law. During the financial year 2024-25 revenue recipts of Profession Tax were of Rs. 2793.80 crore (Net).

As per reorganization of Sales Tax Department administration and control of Profession Tax will be with Additional Commissioner fo State Tax. For administration of Profession Tax at Divisional level, six posts of Joint Commissioner of State Tax are sanctioned (Mumbai, Thane, Pune, Kolhapur, Nashik and Nagpur). All divisional Joint Commissioner of State Tax (Profession Tax) will control Profession Tax Officers under their division.

(२) वित्तीय आवश्यकता (II) Financial Requirements

(रु. हजारात / Rs. in thousands)

कार्यक्रम Programme 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२४-२०२५ Actuals, 2024-2025 अनिवार्य Committed 2	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-2026 अनिवार्य Committed 3	सुधारलेले अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-2026 अनिवार्य Committed 4	अर्थसंकल्प २०२६-२०२७ Budget Estimates, 2026-2027 अनिवार्य Committed 5
(अ)-२०२०००२३/००९७ उत्पन्न व खर्च यावरील कराची वसुली				
(A)–20200023/0097 Collection of Taxes on Income and Expenditure				
००१-संचालन व प्रशासन अनिवार्य ..				
001–Direction and Administration Committed ...				
व्यवसाय कर आजीविका, व्यापार व नोकरी यांवरील कर Tax on Profession, Trade Callings and Employment.	439051	526932	499505	577081
एकूण दत्तमत .. Total Vote	439051	526932	499505	577081
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण ..				
(B) Objectwise Classification–				
०१ वेतन/Salaries ..	438234	520000	494000	570000
०३ अतिकालिक भत्ता/Overtime Allowances ..	–	1	1	1
०५ बक्षिसे/Rewards ..	–	–	–	–
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणीशुल्क .. 06 Telephone, Electricity and Water Charges	72	200	160	200
१० कंत्राटी सेवा/Contractual Services ..	–	1	1	1
११ देशांतर्गत प्रवासखर्च .. 11 Domestic Travel Expenses	33	324	227	334
१३ कार्यालयीन खर्च/Office Expenses ..	509	4500	3600	4635
१४ भाडे, पट्टी व कर .. 14 Rent, Rates and Taxes	–	10	8	10
१६ प्रकाशने/Publications ..	–	10	7	10

१७ संगणकावरील खर्च/Computer Expenses	..	39	135	95	139
२४ पेट्रोल, तेल, वंगण/ Petrol, Oil, Lubricants	..	–	–	–	–
२६ जाहिराती, विक्री आणि प्रसिद्धी खर्च 26 Advertising, Sales and Publicity Expenses	..	–	100	70	100
२७ लहान बांधकामे 27 Minor Work	..	–	50	35	50
२८ व्यवसाय सेवा/Professional Services	..	164	1500	1200	1500
५० इतर खर्च 50 Other Charges	..	–	1	1	1
एकूण दत्तमत Total Voted	..	439051	526832	499405	576981
(००) १०५, (००) (०१) वसुलीचा खर्च २०२२००९७ व्यवसायकर, आजीविका व्यापार व नोकरी यांवरील कर (अनिवार्य) **(00) 105, (00) (01) Collection Charges– (20220097) Tax on Profession, Trades, Callings Employment (Committed)**	..				
50 इतर खर्च 50 Other Charges–	..				
एकूण Total (ii)	..	0	100	100	100
(23 + 97) एकूण (बी) स्थूल दत्तमत (23 + 97) Total (B) Gross (i+ii) Voted	..	439051	526932	499505	577081
एकूण (बी) निव्वळ दत्तमत Total (B) Net Voted	..	439051	526932	499505	577081
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने **(C) Sources of Finance**	..	–	–	–	–
मागणी क्र. जी-१/Demand No. G-1	..				
प्रधान शीर्ष Major Head	..	–	–	–	–
२०२०००२३-उत्पन्न व खर्च यावरील करांची वसुली 20200023–Collection of Taxes on Income and Expenditure.		--	–	–	–
(23 + 97) एकूण (सी) स्थूल दत्तमत (23 + 97) Total (C) Gross Voted	..	439051	526932	499505	577081
(23 + 97) एकूण (सी) निव्वळ दत्तमत (23 + 97) Total (C) Net Voted	..	439051	526932	499505	577081

(१) व्यवसायकर अधिनियमाखालील नोंदणी / Registration under the Profession Tax Act

वर्ष २०२४-२०२५ मध्ये दिलेली नोंदणी प्रमाणपत्रे (प्रत्यक्ष) 29879

वर्ष २०२५-२०२६ मध्ये दिलेली नोंदणी प्रमाणपत्रे (संभाव्य) 32865

वर्ष २०२६-२०२७ मध्ये दिलेली नोंदणी प्रमाणपत्रे (अंदाजित) 36150

(२) व्यवसायकर अधिनियमाखालील नावनोंदणी / Enrolment under the Profession Tax Act

वर्ष २०२४-२०२५ मध्ये दिलेली नोंदणी प्रमाणपत्रे (प्रत्यक्ष) 57489

वर्ष २०२५-२०२६ मध्ये दिलेली नोंदणी प्रमाणपत्रे (संभाव्य) 63237

वर्ष २०२६-२०२७ मध्ये दिलेली नोंदणी प्रमाणपत्रे (अंदाजित) 69560

(प्रत्येक वर्षी साधारणपणे १० टक्के वाढ गृहित धरण्यात यावी.)

(३) व्यवसायकर अधिनियम (१) खालील कसूरदार / Defaulters under the Profession Tax Act (I)

कालावधी		नोंदीत करदात्यांची संख्या No. of Registered Tax Payers	नोंदीत करदात्यांपैकी कसूरदार Defaulters out of Registered Tax Payers	कार्यवाही सुरू असलेले कसूरदार Defaulters against whom proceeding initiated
1		2	3	4
वर्ष २०२४-२०२५ (प्रत्यक्ष)	..	674207	319199	300447
वर्ष २०२५-२०२६ (संभाव्य)	..	744811	354776	334792
वर्ष २०२६-२०२७ (अंदाजित)	..	813258	388368	367055

(४) व्यवसायकर अधिनियम (२) खालील कसूरदार / Defaulters under the Profession Tax Act (II)

कालावधी		नावनोंदीत करदात्यांची संख्या No. of Enrolled Tax payers	नावनोंदीत करदात्यांपैकी कसूरदार Defaulters out of Enrolled Tax Payers	कार्यवाही सुरू असलेले कसूरदार Defaulters against whom proceeding initiated
1		2	3	4
वर्ष २०२४-२०२५ (प्रत्यक्ष)	..	2517964	1737964	1737417
वर्ष २०२५-२०२६ (संभाव्य)	..	2744941	1751895	1750785
वर्ष २०२६-२०२७ (अंदाजित)	..	3012509	1782965	1782456

(५) व्यवसायकर अधिनियम (१) खालील करनिर्धारणा / Assessment under the Profession Tax Act (I)

कालावधी		आरंभीची शिल्लक	वर्षभरातील वाढ	निकालात काढलेल्या निर्धारणा	वर्षअखेर प्रलंबित
1		2	3	4	5
वर्ष २०२४-२०२५ (प्रत्यक्ष)	..	10465	8617	11295	7787
वर्ष २०२५-२०२६ (संभाव्य)	..	7787	11187	11393	4996
वर्ष २०२६-२०२७ (अंदाजित)	..	4996	11681	12365	4870

(६) व्यवसाय कर अधिनियम (७) खालील करनिर्धारणा /Assessment under the Profession Tax Act (7)

प्रत्येक अधिकाऱ्याने नोंदणी केलेल्या करदात्यांनी ५० प्रकरणे निकालात काढावीत असे अपेक्षित असते. नावनोंदीत झालेल्या व्यक्तींची प्रकरणे निकालात काढण्याचे लक्ष्य निश्चित केलेले नाही.

The target for disposal of assesments under PTRC is 50 per month. The target for Enrollment cases is not fixed.

(रुपये हजारात/Rs. in thousand)

कालावधी		निर्धारणा	मागणीवाढ (रुपये)	वसुली (रुपये)	प्रलंबित वसुली (रुपये)
1		2	3	4	5
वर्ष २०२४-२०२५ (प्रत्यक्ष)	..	11295	1531475.48	457988.23	1073487.25
वर्ष २०२५-२०२६ (संभाव्य)	..	11393	1684623.10	503786.28	1180836.72
वर्ष २०२६-२०२७ (अंदाजित)	..	12365	2033115.30	554164.66	1298950.44

(७) व्यवसाय कर अधिनियमाखालील अपिले / Appeals under the Profession Tax Act

कालावधी		आरंभीची शिल्लक	वर्षभरात आलेली अपिले	निकालात काढलेली अपिले	शिल्लक अपिले
1		2	3	4	5
वर्ष २०२४-२०२५ (प्रत्यक्ष)	..	324	127	42	409
वर्ष २०२५-२०२६ (संभाव्य)	..	409	146	48	507
वर्ष २०२६-२०२७ (अंदाजित)	..	507	160	52	615

(८) व्यवसाय कराबाबत आलेल्या तक्रारी / Complaints received regarding the Profession Tax Act

कालावधी		आरंभीची शिल्लक	वर्षभरात आलेल्या तक्रारींची संख्या	अन्वेषण करण्यात आलेल्या तक्रारी	अन्वेषण करण्याच्या शिल्लक तक्रारी
1		2	3	4	5
वर्ष २०२४-२०२५ (प्रत्यक्ष)	..	0	2	2	0
वर्ष २०२५-२०२६ (संभाव्य)	..	0	2	2	0
वर्ष २०२६-२०२७ (अंदाजित)	..	0	5	5	0

(९) व्यवसाय कर वसुली / Collection of Profession Tax Act (रुपये कोटीत / Rs. in Crores)

कर भरणाऱ्यांचा वर्ग Category of Tax Payers		करदात्यांची संख्या No. of Tax Payers			भरणा केलेली कराची रक्कम Amount of tax received		
		2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Probable)	2026-2027 (Estimated)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Probable)	2026-2027 (Estimated)
1		2	3	4	5	6	7
नोंदणी झालेल्या संस्था Registered Firms	..	677096	750034	820720	2793.80	3173.02	3471.51
नाव नोंदविलेल्या व्यक्ती Enrolled Persons	..	2670998	2914467	3200206			

कार्यक्रम क्रमांक ५

केंद्रीय चिटफंड कायदा, १९८२; महाराष्ट्र चिटफंड नियम, २००४

(१) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश

चिटच्या फेरनियमांची नोंदणी करण्याचा अर्ज चिटच्या कार्यादेशकांनी सहचिटफंड प्रबंधकाकडे करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी नोंदणी शुल्क रुपये १०० असून चिट रकमेएवढे तारण चिट चालू असेपर्यंतच्या कालावधीसाठी ठेवावे लागते. अशा स्वरूपाचे तारण म्हणजे सर्वसाधारणपणे कोणत्याही राष्ट्रीयीकृत बँकेत सहचिटफंड प्रबंधकांच्या नावाने कायमस्वरूपाच्या ठेवी होत. कोणताही लिलाव सुरू होण्यापूर्वी किंवा चिट काढण्यापूर्वी, सहचिटफंड प्रबंधक यांच्याकडून चिट सुरू करण्याबाबतचे दाखलापत्र घ्यावे लागते. त्यासाठीचे शुल्क रुपये ५० आहे. चिट चालू असल्याचे कालावधीत कार्यादेशकाला लिलावाचे कार्यवृत्त किंवा चिट काढण्याच्या कार्यवाहीचा वृत्तान्त कळवावा लागेल. चिट अधिनियमाप्रमाणे हिशोब ठेवण्याचे वर्ष हे वित्तीय वर्ष राहील. महाराष्ट्र चिटफंडावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी केंद्रीय चिटफंड अधिनियम, १९८२ आणि महाराष्ट्र चिटफंड नियम, २००४, दिनांक १५ जून २००४ पासून संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यास लागू करण्यात आला आहे. त्यानुसार ३१ मार्च २०२५ पर्यंत एकूण २५८८ चिट्स नोंदीत असून त्यांनी अनामत रक्कम म्हणून रुपये १,८०,५१,६२,००४ जमा केलेली आहे.

PROGRAMME WORKLOAD SUMMARY AND EXPLANATION OF FINANCIAL REQUIREMENTS

Application for registration of the Bye-laws of the Chits are to be made by the Foreman of the Chits to the Joint Registrar of Chits and Registration Fee of Rs. 100 is payable. The security amount equal to the amount of Chit is to be kept upto the existence of such Chit period. Such securities are generally in the form of fixed deposits kept in the name of Joint Registrar of Chits in any Nationalised Bank. Before commencement of any auction or drawing of any Chit, the Foreman has to obtain the Commencement Certificate from the Joint Registrar of Chits for which the fees is Rs. 50. During the course of the Chit function, the Foreman has to furnish the copies of the minutes of the auction and/or drew proceedings. The accounting year under Chit is a Financial Year. In orde to control on Chit Fund in Maharashtra State, Central Chit Fund Act, 1982 and Maharashtra Chit Fund Rules, 2004 wear brouhst into force from 15th June 2004. As on 31st March 2025, Overall 2588 Chit Drops are rgistered and have deposites Rs. 1,80,51,62,004 as Security Amount. ,

तक्ता १ TABLE I

(२) चिटची नोंदणी /*Registration of Chits*

वस्तू व सेवा कर विभाग Goods and Service Tax Department	आरंभीची शिल्लक Pending Balance as on			मिळालेले अर्ज Applications Received			निकालात काढलेले अर्ज / Applications Disposed — नोंदणीद्वारे By way of Grant of Registration			फेटाळलेले By way of Rejection			प्रलंबित अर्ज Applications pending at the end of			नोंदणी दाखल मिळालेली फी Fees received for Registration		
	1-4-2025 (Actual)	1-4-2026 (Prob.)	1-4-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	31-3-2025 (Actual)	31-3-2026 (Prob.)	31-3 2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)
1		2			3 (a)			3 (b)			3 (c)			4			5	
एकूण Total ..	0	0	0	663	801	947	663	801	947	0	0	0	0	0	0	526240	606766	690070

तक्ता १— चालू TABLE 1— *contd.*

(रु. हजारात / Rs. in thousands)

विक्रीकर विभाग Sales Tax Department	चिटफंड सुरू केल्यामुळे मिळालेले अर्ज Applications received for Commencement of Chits			निकालात काढलेले अर्ज/Applications Disposed — प्रमाणाद्वारे By way of Grant of Certificate			फेटाळलेले By way of Rejection			शिल्लक Balance			अनामत म्हणून मिळालेली रक्कम (रक्कम रुपये हजारात) Amount of Security Received (Figures in Thousands)			वर्षअखेरीस चालू असलेले चिटफंट Chits functioning at the end of the year (Figures in Thousands)		
	1-4-2025 (Actual)	1-4-2026 (Prob.)	1-4-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)	31-3-2025 (Actual)	31-3-2026 (Prob.)	31-3 2027 (Exp.)	2024-2025 (Actual)	2025-2026 (Prob.)	2026-2027 (Exp.)
		6			7 (a)			7 (b)			8			9			10	
एकूण Total..	620	714	849	620	714	849	0	0	0	0	0	0	634552	715342	811497	2588	2874	3456

(१) २०२५-२०२६ ची आकडेवारी संभाव्य आहे.

(२) २०२६-२०२७ ची आकडेवारी अंदाजित आहे.

कर्मचारीविषयक गोषवारा /

(१) वस्तू व सेवा कर विभाग

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम Designation		वेतनमान Pay Scales		पदसंख्या ००१-संचालन व प्रशासन No. of Posts 001-Direction and Administration २०४०-विक्रीकर 2040-SalesTax		पदसंख्या १०१-वसुलीचा खर्च No. of Posts 101-Collection Charges २०४०-विक्रीकर 2040-Sales Tax	
					2024–2025	2025–2026	2024–2025	2025–2026
1	2		3		4		5	
	राजपत्रित		Rs.					
१	आयुक्त	..	संवर्ग पद	..	1	1	–	–
२	विशेष राज्यकर आयुक्त/	..	S-28 : 1,24,800-2,12,400	..	1	1	–	–
३	अपर राज्यकर आयुक्त/	..	S-28 : 1,24,800-2,12,400	..	9	18	–	–
४	राज्यकर सहआयुक्त	..	S-25 : 78,800-2,09,200	..	21	96	45	45
			S-27 : 1,18,500-2,14,100					
५	राज्यकर उपआयुक्त	..	S-23 : 67,700-2,08,700	..	57	143	346	296
			S-25 : 78,800-2,09,200					
६	स्वीय सहायक (लघुलेखक, संवर्ग गट-अ)	..	S-23 : 67,700-2,08,700	..	–	2	–	–
७	उपसंचालक (लेखा व कोषागार)	..	S-20 : 56,100-1,77,500	..	–	1	1	0
८	राज्यकर सहायक आयुक्त	..	S-20 : 56,100-1,77,500	..	126	179	459	545
९	सहायक संचालक (लेखा)	..	S-20 : 56,100-1,77,500	..	–	–	2	0
१०	राज्यकर अधिकारी/आस्थापना अधिकारी	..	S-17 : 47,600-1,51,100	..	90	118	994	1241
११	ग्रंथपाल संदर्भ अधिकारी	..	S-15 : 41,800-1,32,300	..	1	1	–	–
१२	स्वीय सहायक (लघुलेखक, संवर्ग गट-ब)	..	S-16 : 44,900-1,42,400	..	7	6	–	–
	एकूण राजपत्रित	..	**Total**	..	**313**	**566**	**1847**	**2082**
	अराजपत्रित वर्ग-३							
१	उच्चश्रेणी लघुटंकलेखक	..	S-16 : 44,900-1,42,400	..	19	35	6	0
२	निम्नश्रेणी लघुटंकलेखक	..	S-15 : 41,800-1,32,300	..	50	57	6	0
३	राज्यकर निरीक्षक	..	S-14 : 38,600-1,22,800	..	356	619	4139	3900
४	लघुटंकलेखक	..	S-8 : 25,500-81,100	..	38	47	8	0
५	प्रमुख अग्निशामक	..	S-7 : 21,700-69,100	..	3	3	–	–
६	सहायक अग्निशमन अधिकारी	..	S-15 : 41,800-1,32,300	..	1	1	–	–
७	दूरध्वनी चालक	..	S-7 : 21,700-69,100	..	16	16	–	–
८	लिपिक-टंकलेखक/कर सहायक/ आस्थापना लिपिक/वरिष्ठ लिपिक	..	S-8 : 25,500-81,100	..	844	554	1721	2129
९	वाहन चालक	..	S-6 : 19,900-63,200	..	51	56	3	0
	एकूण अराजपत्रित वर्ग-३	..		..	**1378**	**1388**	**5883**	**6029**

Personnel Summary

Goods and Service Tax Department

पदसंख्या No. of Posts २०२२-व्यवसाय 2022-Profession Tax		पदसंख्या No. of Posts ३४७५-चिटफंड 3475-Chit Fund		एकूण पदसंख्या रकाना क्रमांक ४, ५, ६, ७ Total No. of Posts Col. 4, 5, 6, 7 २०४०-विक्रीकर 2040-Sales Tax			पदनाम Designation
2024–2025	2025–2026	2024–2025	2025–2026	2024–2025	2025–2026		
6		7		8			9
							Gazetted
–	–	–	–	1	1	.. (1)	Commissioner
–	–	–	–	1	1	.. (2)	Special Commissioner of State Tax
–	–	–	–	9	18	.. (3)	Addl. Commissioner of State Tax
6	6	–	–	72	102	.. (4)	Joint Commr. of State Tax
4	4	–	–	407	443	.. (5)	Dy. Commr. of State Tax
–	–	–	–	–	2	.. (6)	Senior P. A. (Stenographer, Cader-Grade P.-A.)
–	–	–	–	1	1	.. (7)	Deputy Director
9	15	–	–	594	739	.. (8)	Asstt. Commr. of State Tax
–	–	–	–	2	0	.. (9)	Asstt. Director of State Tax
107	107	–	–	1191	1466	.. (10)	State Tax Officer/Est. Officer
–	–	–	–	1	1	.. (11)	Librarian
–	–	–	–	7	6	.. (12)	P. A. Stenographer, (Cader-Grade P.-B.)
126	**132**	**–**	**–**	**2286**	**2780**	**..**	**Total Gazetted**
							Non-Gazetted, Class 3
1	0	–	–	26	35	.. (1)	Higher Grade Stenographer
1	0	–	–	57	57	.. (2)	Stenographer
237	240	–	–	4732	4759	.. (3)	States Tax Inspector
1	0	–	–	47	47	.. (4)	Clerk with S. H. A.
–	–	–	–	3	3	.. (5)	Leading Fireman
–	–	–	–	1	1	.. (6)	Assistant Fire Officer
–	–	–	–	16	16	.. (7)	Telephone Operator
291	173	–	–	2856	2856	.. (8)	Clerk-*cum*-Typist/Tax Assistant
1	0	–	–	55	56	.. (9)	Driver
532	**413**	**–**	**–**	**7793**	**7830**	**..**	**Total Non-Gazetted Class-3**

कर्मचारीविषयक गोषवारा /

(१) वस्तू व सेवा कर विभाग

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम Designation	वेतनमान Pay Scales	पदसंख्या ००१-संचालन व प्रशासन No. of Posts 001-Direction and Administration २०४०-विक्रीकर 2040-Sales Tax		पद संख्या १०१-वसुलीचा खर्च No. of Posts 101-Collection Charges २०४०-विक्रीकर 2040-Sales Tax	
			2024-2025	2025-2026	2024-2025	2025-2026
1	2	3	4		5	
	अराजपत्रित वर्ग-४					
१	अग्निरक्षक	S-6 : 19,900-63,200	4	4	–	–
२	अग्निशामक/आगवाला	S-5 : 18,000-56,900	17	17	–	–
३	कार्य पर्यवेक्षक (नोटिस वाहक, हवालदार, नाईक, मुकादम, दप्तरी, उद्वाहन चालक, दारवान).	S-3 : 16,600-52,400	285	124	31	47
४	कार्य सहायक (शिपाई/चपराशी, हमाल, पहारेकरी).	S-1 : 15,000-47,600	689	364	683	146
५	सफाईगार	S-1 : 15,000-47,600	36	48	12	0
६	माळी	S-1 : 15,000-47,600	6	5	2	0
		एकूण वर्ग-४	1037	562	728	193
	(राजपत्रित + वर्ग-३, ४) एकूण बेरीज		2728	2517	8458	8304

Personnel Summary

Goods and Service Tax Department

पदसंख्या No. of Posts २०२०-व्यवसाय 2020-Profession Tax		पदसंख्या No. of Posts ३४७५-चिटफंड 3475-Chit fund		एकूण पदसंख्या रकाना क्रमांक ४, ५, ६, ७ Total No. of Posts Col. 4, 5, 6, 7 २०४०-विक्रीकर 2040-Sales Tax			पदनाम Designation
2024-2025	2025-2026	2024-2025	2025-2026	2024-2025	2025-2026		
6		7		8			9
							Non-Gazetted, Class-IV
–	–	–	–	4	4	..	(1) Fire Watcher
–	–	–	–	17	17	..	(2) Fireman
20	1	–	–	336	172	..	(3) Work Supervisor
88	6	–	–	1460	516	..	(4) Work Assistant
–	–	–	–	48	48	..	(5) Sweeper
–	–	–	–	8	5	..	(6) Mali
108	7	–	–	1873	762	.	**Total Class-IV**
766	552	–	–	11952	11372	.	**Grand Total (Gazetted+Class-3 and 4)**

कर्मचारीविषयक गोषवारा / *Personnel Summary*

००१ संचालन व प्रशासन वस्तू व सेवा कर उपाहारगृह

001 Direction and Administration Goods and Service Tax Canteen

अनु. क्रमांक Sr. No.	पदनाम		वेतनमान Pay Scales		पदसंख्या No. of Posts 2024–2025	2025–2026	Designation
1	2		3		4	5	6
	राजपत्रित वर्ग-२						**Gazetted, Class–II**
१	महाव्यवस्थापक	..	S-15 : 41,800-1,32,300	..	1	1	(1) General Manager
			एकूण राजपत्रित, वर्ग-२	..	1	1	**Total Gazetted, Class–II**
	अराजपत्रित वर्ग-३						**Non-Gazetted, Class–III**
१	व्यवस्थापक	..	S-10 : 29,200-92,300	..	2	2	(1) Manager
२	वरिष्ठ लिपिक	..	S-8 : 25,500-81,100	..	1	1	(2) Senior Clerk
३	सहायक व्यवस्थापक	..	S-8 : 25,500-81,100	..	3	3	(3) Assistant Manager
४	लेखापाल	..	S-7 : 21,700-69,100	..	2	2	(4) Accountant
५	भांडारपाल	..	S-6 : 19,900-63,200	..	2	2	(5) Store Keeper
६	पर्यवेक्षक	..	S-7 : 21,700-69,100	..	1	1	(6) Supervisor
७	लेखा लिपिक	..	S-6 : 19,900-63,200	..	2	2	(7) Accounts Clerk
८	लिपिक टंकलेखक	..	S-6 : 19,900-63,200	..	1	1	(8) Clerk-*cum*-Typist
९	कूपन विक्रेता	..	S-5 : 18,000-56,900	..	3	3	(9) Coupon Seller
			एकूण	..	17	17	**Total**
	अराजपत्रित वर्ग-४						**Non-Gazetted, Class–IV**
१	प्रमुख स्वयंपाकी	..	S-5 : 18,000-56,900	..	2	2	(1) Head Cook
२	स्वयंपाकी	..	S-3 : 16,600-52,400	..	2	2	(2) Cook
३	चहा विशेषज्ञ	..	S-3 : 16,600-52,400	..	2	2	(3) Tea Specialist
४	हमाल	..	S-1 : 15,000-47,600	..	11	11	(4) Hamal
५	नोकर	..	S-1 : 15,000-47,600	..	27	27	(5) Servant
६	सफाईगार	..	S-1 : 15,000-47,600	..	2	2	(6) Sweeper
७	सहायक स्वयंपाकी	..	S-1 : 15,000-47,600	..	2	2	(7) Assistant Cook
८	कनिष्ठ सेवक (विहित वयोमर्यादा प्राप्त झालेले)	..	S-1 : 15,000-47,600	..	30	30	(8) Boy Waiter (Under Age)
			एकूण वर्ग-४	..	128	78	**Total Class-IV**
			(राजपत्रित + वर्ग-३, ४) एकूण बेरीज	..	146	96	**Grand Total (Gazetted + Class-3 and 4)**

कार्यक्रम क्रमांक ६

महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण, मुंबई

प्रस्तावनात्मक

हे न्यायाधीकरण, मुंबई विक्रीकर अधिनियमान्वये दिनांक १ सप्टेंबर १९४७ मध्ये प्रस्थापित करण्यात आले आहे. महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधीकरण हे विक्रीकर खात्याच्या अधिपत्याखालील सर्व करांच्या बाबतीत अंतिम न्याय प्राधिकारी आहे. न्यायाधीकरणाच्या आदेशान्वये विधिविषयक प्रश्न उच्च न्यायालयाकडे दाखल करण्याची तरतूद आहे.

घटना.– न्यायाधीकरणाचे सदस्य हे बहुधा न्यायसेवा व अप्पर राज्यकर आयुक्त/राज्यकर सहआयुक्त या श्रेणीमधून निवडलेले असतात. जी व्यक्ती उच्च किंवा जिल्हा न्यायालयाचा न्यायाधीश आहे अशा व्यक्तीची अध्यक्ष म्हणून नेमणूक करण्यात येते. न्यायसेवेतील एक सदस्य व राज्यकर विभागातील एक सदस्य मिळून एका खंडपीठाचे काम पाहतात. सध्या आठ खंडपीठे कार्यरत आहेत.

कामकाजाची पद्धती.– न्यायाधीकरणाची मुंबई येथे पाच, पुणे येथे दोन व नागपूर येथे एक खंडपीठ कार्यान्वित आहेत. न्यायाधिकरणापुढे अपील दाखल केल्यानंतर साधारणपणे १ ते २ महिन्यांत ते सुनावणीसाठी येते. विस्तृत कार्यपद्धती किंवा तांत्रिकता यामुळे होणाऱ्या विलंबास वाव दिला जात नाही.

PROGRAMME No. VI

MAHARASHTRA SALES TAX TRIBUNAL

INTRODUCTION

It is Judicial Tribunal constituted under the provisions of the Bombay Sales Tax Act, from 1st September 1947. The Sales Tax Tribunal is the final Appellate Authority in all tax matters under the various enactments implemented by Sales Tax Department. The Tribunal is the last fact finding Authority and only a reference on a question of law to the High Court is provided.

CONSTITUTION

Tribunal consists of Members mostly drawn from Judiciary and from Addl. Commissioners/Joint Commissioners from Sales Tax Department. A person who is or has been a High Court Judge or District Judge is appointed as President. One Judicial Member and One State Tax Department Member constitute One Bench. At present there are Eight Benches of Tribunal.

PROCEDURE AND METHOD OF WORKING

Tribunal has 5 benches at Mumbai, two benchs at Pune and one bench at Nagpur. Cases are heard within 1 to 2 months from the date of filing. Delay on account of lengthy procedure or technicalities is avoided.

(दोन) अर्थसंकल्पीय तरतुदीबाबत कार्यक्रमनिहाय, प्रधानशीर्षवार व वित्तीय आवश्यकता दर्शविणारे विवरणपत्र
(ii) Statement showing the Objectwise Classification, Major Head and Financial Requirements

मागणी क्रमांक जी-१
Demand No. G-1
प्रधान शीर्ष-२०४० "विक्रीकर"
Major Head-2040 "Sales Tax"

"२०४०-विक्रीकर" १०१-वसुलीचा खर्च (दोन) महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण, मुंबई
"2040-Sales Tax" 101 Collection Charges (Two) Maharashtra Sales Tax Tribunal, Mumbai

(दत्तमत) (रुपये हजारात / *Rs. in Thousands*)

कार्यक्रम Programme	प्रत्यक्ष रकमा २०२४-२०२५ Actuals, 2024-2025	अर्थसंकल्प २०२५-२०२६ Budget Estimates, 2025-2026	सुधारित अंदाज २०२५-२०२६ Revised Estimates, 2025-2026	अर्थसंकल्प २०२६-२०२७ Budget Estimates 2026-2027
	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed	अनिवार्य Committed
1	2	3	4	5
उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण --				
Objectwise Classification–				
२०४० ००६२ विक्रीकर न्यायाधिकरण--अनिवार्य 2040-0062 Sales Tax Tribunal–Committed				
०१ वेतन/Salaries ...	95912	116000	104400	128760
०३ अतिकालिक भत्ता/Overtime Allowances ...	17	25	25	25
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणीशुल्क/ 06 Telephone, Electricity and Water Charges ...	12	100	50	100
१० कंत्राटी सेवा/Contractual Services ...	–	2000	1400	2000
११ देशांतर्गत प्रवास खर्च/ 11 Domestic Travel Expenses ...	233	682	477	702
१३ कार्यालयीन खर्च/Office Expenses ...	2169	4331	3465	4000
१६ प्रकाशने/Publications ...	–	–	–	–
१७ संगणकावरील खर्च/Computer Expenses ...	2729	2000	1400	2000
२४ पेट्रोल, तेल, वंगण Petrol, Oil, Lubricants...	116	150	150	165
२६ जाहिराती, विक्री आणि प्रसिद्धी खर्च 26 Advertising, Sales and Publicity Expenses ...	–	30	15	30
स्थूल - बेरीज Total Gross ...	101188	125318	111382	137782
वजा - वसुली Deduct–Recoveries ...	–	–	–	–
निव्वळ बेरीज ...	101188	125318	111382	137782

(तीन) महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरणाकडे विभागनिहाय दाखला व पक्षकारांची गैरसोय टाळण्यासाठी त्या-त्या विभागात न्यायाधिकरणाच्या नियतकालिक बैठका घेऊन निकालात काढलेली व प्रलंबित असलेली प्रकरणे दाखविणारे प्रपत्र.

(iii) Regionwise Institutions disposal and pendency before the Maharashtra Sales Tax Tribunal, Mumbai which hold it's Sessions at Regional plase for the convenience of the appellants hailting from respective region.

तक्ता १ TABLE I

प्रकरणांचे वर्णन Description of Cases	सुरुवातीची प्रलंबित प्रकरणे Opening Balance as Cases			दाखल झालेली प्रकरणे Institution Cases			निकालात काढलेली प्रकरणे Disposal Cases			प्रलंबित प्रकरणे Pending Cases		
	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2024-2025	2025-2026	2026-2027
1	2			3			4			5		
विभाग : मुंबई / नाशिक												
व्हॅटसंबंधीचे अपील	292	282	277	63	63	61	103	93	95	252	252	243
व्हॅटसंबंधीचे दुसरे अपील	2029	2108	2068	668	648	655	587	402	443	2110	2354	2280
पुनरीक्षणासाठी अर्ज	1	1	1	0	0	3	0	0	1	1	1	3
अपील	49	41	26	1	0	1	12	0	14	38	41	13
दुसरे अपील	355	366	316	37	27	24	100	51	63	292	342	277
निर्देशनासाठी अर्ज	76	74	74	20	6	10	37	3	29	59	77	55
पुन:स्थापनेसाठी अर्ज	13	14	12	30	21	27	38	30	25	5	5	14
दुरुस्ती करण्यासाठी अर्ज	79	71	43	93	72	87	70	51	55	102	92	75
संकीर्ण अर्ज	151	176	166	371	345	380	340	362	408	182	159	38
प्रवेश कर	5	5	3	2	3	4	0	0	4	7	8	3
एकूण Total	**3050**	**3138**	**2986**	**1285**	**1185**	**1252**	**1287**	**992**	**1137**	**3048**	**3331**	**3101**
विभाग : पुणे / कोल्हापूर												
व्हॅटसंबंधीचे अपील	91	75	69	29	27	25	14	3	7	106	99	87
व्हॅटसंबंधीचे दुसरे अपील	1096	1122	1052	226	177	208	183	174	195	1139	1125	1065
पुनरीक्षणासाठी अर्ज	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
अपील	6	6	6	0	0	2	1	6	4	5	0	4
दुसरे अपील	132	143	101	12	19	20	45	21	32	99	141	89
निर्देशनासाठी अर्ज	15	15	15	3	0	4	0	0	8	18	15	11
पुन:स्थापनेसाठी अर्ज	8	3	4	5	0	4	11	3	6	2	0	2
दुरुस्ती करण्यासाठी अर्ज	45	41	41	4	10	10	14	31	32	35	20	19
संकीर्ण अर्ज	35	28	23	70	18	21	73	30	40	32	16	4
प्रवेश कर	2	2	2	0	0	0	2	0	2	0	2	0
एकूण Total	**1430**	**1435**	**1313**	**349**	**251**	**294**	**343**	**268**	**326**	**1436**	**1418**	**1281**
विभाग : नागपूर												
व्हॅटसंबंधीचे अपील	16	5	5	0	5	8	12	6	8	4	4	5
व्हॅटसंबंधीचे दुसरे अपील	137	107	62	107	96	102	89	66	88	155	137	76
पुनरीक्षणासाठी अर्ज	0	0	0	0	2	3	0	0	1	0	2	2
अपील	4	4	4	0	0	0	1	0	3	3	4	1
दुसरे अपील	34	31	21	36	14	15	13	21	19	57	24	17
निर्देशनासाठी अर्ज	22	22	29	4	3	5	4	9	12	22	16	22
पुन:स्थापनेसाठी अर्ज	10	14	16	5	2	4	8	6	6	7	10	14
दुरुस्ती करण्यासाठी अर्ज	23	23	26	1	18	6	10	18	20	14	23	12
संकीर्ण अर्ज	19	23	20	36	36	32	43	45	45	12	14	7
प्रवेश कर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण Total	**265**	**229**	**183**	**189**	**176**	**175**	**180**	**171**	**202**	**274**	**234**	**156**
विभाग : छ. संभाजीनगर												
व्हॅटसंबंधीचे अपील	3	2	2	0	2	4	1	0	4	2	4	2
व्हॅटसंबंधीचे दुसरे अपील	111	104	92	15	21	17	15	31	29	111	94	80
पुनरीक्षणासाठी अर्ज	0	0	0	0	2	2	0	2	1	0	0	1
अपील	11	8	5	0	1	2	9	2	3	2	7	4
दुसरे अपील	69	59	50	2	4	3	19	15	21	52	48	32
निर्देशनासाठी अर्ज	4	2	0	0	0	0	0	0	0	4	2	0
पुन:स्थापनेसाठी अर्ज	7	7	7	1	2	2	1	6	4	7	3	5
दुरुस्ती करण्यासाठी अर्ज	5	3	2	1	0	1	2	0	1	4	3	2
संकीर्ण अर्ज	13	11	12	5	3	8	12	9	12	6	5	8
प्रवेश कर	5	3	1	0	0	0	0	2	1	5	1	0
एकूण Total	**228**	**199**	**171**	**24**	**35**	**39**	**59**	**67**	**76**	**193**	**167**	**134**

महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरणाकडे ३१ मार्च २०२३, ३१ मार्च २०२४ व ३१ मार्च २०२५ रोजी निकालात काढलेली व प्रलंबित असलेल्या प्रकरणांचे वर्गीकरण

तक्ता २

प्रकरणांचे वर्णन Description of Cases		एक वर्षाच्या आतील Less than 1 year			दोन वर्षांच्या आतील Less than 2 years		
		2024–2025 (Actual)	2025–2026 (Prob.)	2026–2027 (Exp.)	2024–2025 (Actual)	2025–2026 (Prob.)	2026–2027 (Exp.)
1			2			3	
विभाग : मुंबई / नाशिक							
(१) व्हॅटसंबंधीचे अपील VAT Appeal	..	54	50	43	26	32	27
(२) व्हॅटसंबंधीचे दुसरे अपील VAT IInd Appeal	..	570	644	653	301	291	280
(३) पुनरीक्षणासाठी अर्ज Revision Applications	..	0	1	1	0	0	0
(४) अपील Appeal	..	0	7	3	0	9	2
(५) दुसरे अपील Second Appeal	..	31	45	20	10	15	11
(६) निर्देशनासाठी अर्ज Reference Applications	..	7	5	7	11	20	14
(७) पुन:स्थापनेसाठी अर्ज Restoration Applications	..	2	0	0	0	3	4
(८) दुरुस्ती करण्यासाठी अर्ज Rectification Applications	..	55	33	37	3	6	4
(९) संकीर्ण अर्ज Miscellaneous Applications	..	110	117	99	8	9	2
(१०) प्रवेश कर Entry Tax	..	2	5	0	0	2	0
एकूण Total	..	**831**	**907**	**863**	**359**	**387**	**344**
विभाग : पुणे/कोल्हापूर							
(१) व्हॅटसंबंधीचे अपील VAT/Appeal	..	29	19	25	7	9	5
(२) व्हॅटसंबंधीचे दुसरे अपील VAT IInd Appeal	..	215	199	180	131	125	108
(३) पुनरीक्षणासाठी अर्ज Revision Applications	..	0	0	0	0	0	0
(४) अपील Appeal	..	0	0	0	0	0	1
(५) दुसरे अपील Second Appeal	..	9	17	7	2	15	6
(६) निर्देशनासाठी अर्ज Reference Applications	..	3	2	2	0	5	2
(७) पुन:स्थापनेसाठी अर्ज Restoration Applications	..	1	0	1	0	0	0
(८) दुरुस्ती करण्यासाठी अर्ज Rectification Applications	..	1	0	1	6	1	2
(९) संकीर्ण अर्ज Miscellaneous Applications	..	17	5	0	9	6	0
(१०) प्रवेश कर Entry Tax	..	0	2	0	0	2	0
एकूण Total	..	**275**	**244**	**216**	**155**	**161**	**124**
विभाग : नागपूर							
(१) व्हॅटसंबंधीचे अपील VAT/Appeal	..	0	1	1	1	1	0
(२) व्हॅटसंबंधीचे दुसरे अपील VAT IInd Appeal	..	26	20	9	68	49	32
(३) पुनरीक्षणासाठी अर्ज Revision Applications	..	0	0	0	0	1	0
(४) अपील Appeal	..	0	1	0	0	1	6
(५) दुसरे अपील Second Appeal	..	20	7	1	16	8	2
(६) निर्देशनासाठी अर्ज Reference Applications	..	2	1	4	2	1	2
(७) पुन:स्थापनेसाठी अर्ज Restoration Applications	..	1	0	1	0	1	2
(८) दुरुस्ती करण्यासाठी अर्ज Rectification Applications	..	0	1	0	4	7	2
(९) संकीर्ण अर्ज Miscellaneous Applications	..	2	3	1	6	4	1
(१०) प्रवेश कर Entry Tax	..	0	0	0	0	0	0
एकूण Total	..	**51**	**34**	**17**	**97**	**73**	**45**

(१) २०२५-२०२६ ची आकडेवारी संभाव्य आहे. (२) २०२६-२०२७ ची आकडेवारी अंदाजित आहे.

Classification in terms of cases pending as on 31st March 2023, 31st March 2024, 31st March 2025 before the Maharashtra Sales Tax Tribunal, Mumbai.

TABLE II

तीन वर्षांच्या आतील Less than 3 years			तीन वर्षांवरील above 3 years			एकूण Total		
2024–2025 (Actual)	2025–2026 (Prob.)	2026–2027 (Exp.)	2024–2025 (Actual)	2025–2026 (Prob.)	2026–2027 (Exp.)	2024–2025 (Actual)	2025–2026 (Prob.)	2026–2027 (Exp.)
	4			5			6	
48	40	29	124	130	144	252	252	243
264	271	240	975	1148	1107	2110	2354	2280
0	0	0	1	0	2	1	1	3
0	12	4	38	13	4	38	41	13
17	29	18	234	253	228	292	342	277
2	5	5	39	47	29	59	77	55
1	2	4	2	0	6	5	5	14
3	5	6	41	48	28	102	92	75
2	5	2	62	28	35	182	159	138
0	1	1	5	0	2	7	8	3
337	**370**	**309**	**1521**	**1667**	**1585**	**3048**	**3331**	**3101**
15	21	19	55	50	38	106	99	87
132	135	141	661	666	636	1139	1125	1065
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	5	0	2	5	0	4
10	19	7	78	90	69	99	141	89
0	0	1	15	8	6	18	15	11
0	0	1	1	0	0	2	0	2
2	1	3	26	18	13	35	20	19
0	2	2	6	3	2	32	16	4
0	0	0	0	0	0	0	2	0
159	**178**	**175**	**847**	**835**	**766**	**1436**	**1418**	**1281**
0	0	1	3	2	3	4	4	5
23	27	15	38	41	20	155	137	76
0	0	1	0	1	1	0	2	2
0	1	0	3	1	1	3	4	1
0	6	4	21	3	6	57	24	17
0	1	4	18	13	12	22	16	22
2	3	3	4	6	8	7	10	14
6	11	7	4	4	3	14	23	12
0	2	2	4	5	3	12	14	7
0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	**51**	**37**	**95**	**76**	**57**	**274**	**234**	**156**

तक्ता २--चालू

प्रकरणांचे वर्णन Description of Cases		एक वर्षाच्या आतील Less than 1 year			दोन वर्षांच्या आतील Less than 2 years		
		2024–2025 (Actual)	2025–2026 (Prob.)	2026–2027 (Exp.)	2024–2025 (Actual)	2025–2026 (Prob.)	2026–2027 (Exp.)
1			2			3	
विभाग : छ. संभाजीनगर							
(१) व्हॅटसंबंधीचे अपील VAT Appeal	..	0	0	0	0	1	1
(२) व्हॅटसंबंधीचे दुसरे अपील VAT II Appeal	..	13	9	11	6	13	6
(३) पुनरीक्षणासाठी अर्ज Revision Applications	..	0	0	0	0	0	0
(४) अपील Appeal	..	0	1	1	0	2	1
(५) दुसरे अपील Second Appeal	..	1	0	1	0	0	0
(६) निर्देशनासाठी अर्ज Reference Applications	..	0	0	0	0	0	0
(७) पुन:स्थापनेसाठी अर्ज Restoration Applications	..	0	0	1	0	1	1
(८) दुरुस्ती करण्यासाठी अर्ज Rectification Applications	..	0	1	0	0	1	1
(९) संकीर्ण अर्ज Miscellaneous Applications	..	5	2	1	0	1	2
(१०) प्रवेश कर Entry Tax	..	0	0	0	0	1	0
एकूण Total	..	**19**	**13**	**15**	**6**	**20**	**12**
एकूण बेरीज Grand Total	..	**1176**	**1198**	**1111**	**617**	**641**	**525**

(१) २०२५-२०२६ ची आकडेवारी संभाव्य आहे.

(२) २०२६-२०२७ ची आकडेवारी अंदाजित आहे.

Table II–*contd.*

तीन वर्षांच्या आतील Less than 3 years			तीन वर्षांवरील Above 3 years			एकूण Total		
2024–2025 (Actual)	2025–2026 (Prob.) 4	2026-2027 (Exp.)	2024–2025 (Actual)	2025–2026 (Prob.) 5	2026–2027 (Exp.)	2024–2025 (Actual)	2025–2026 (Prob.) 6	2026-2027 (Exp.)
1	1	0	1	2	1	2	4	2
23	20	15	69	52	48	111	94	80
0	0	0	0	0	1	0	0	1
0	2	1	2	2	1	2	7	4
0	0	0	51	48	31	52	48	32
0	0	0	4	2	0	4	2	0
0	2	2	7	0	1	7	3	5
0	0	1	4	1	0	4	3	2
0	1	3	1	1	2	6	5	8
0	0	0	5	0	1	5	1	0
24	**26**	**22**	**144**	**108**	**85**	**193**	**167**	**134**
551	**625**	**543**	**2607**	**2686**	**2493**	**4951**	**5150**	**4672**

तक्ता ३ TABLE III

विधिविषयक प्रश्नांची उकल करण्यासाठी उच्च न्यायालयात निकालात काढण्यासाठी प्रलंबित असलेली प्रकरणे

Statement showing pending cases to be referred to the High Court for deciding law point

विभाग : मुंबई, पुणे, नागपूर Division : Mumbai, Pune, Nagpur		२०२४-२०२५ प्रत्यक्ष Actual	२०२५-२०२६ संभाव्य Prob.	२०२६-२०२७ अंदाजित Estimated
प्रारंभिक शिल्लक Opening Balance	..	2006	2220	2685
उच्च न्यायालयाकडे वर्षभरात दाखल झालेली प्रकरणे Cases admitted in High Court during the year	..	455	621	718
एकूण Total	..	2461	2841	3403
उच्च न्यायालयाने वर्षभरात निकालात काढलेली प्रकरणे Disposal during the year by the High Court	..	241	156	210
अखेरची शिल्लक Closing Balance	..	2220	2685	3193

तक्ता ४ TABLE IV

महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरणाने प्रमाणित प्रती पुरविल्याबद्दल मिळालेले उत्पन्न दाखविणारे प्रपत्र

Statement showing the Income received by the Maharashtra Sales Tax Tribunal in respect of certified copies

उत्पन्नाचे स्वरूप Nature of Income		२०२४-२०२५ प्रत्यक्ष	२०२५-२०२६ संभाव्य	२०२६-२०२७ अंदाजित	शेरा Remarks
१. प्रमाणित प्रतीपासून उत्पन्न Income on account of certified copies	..	800	1200	1500	–

(तीन) कर्मचारीविषयक गोषवारा / (III) Personal Summary

पद व वेतनस्तर यांचे विवरणपत्र

पदनाम Designation	वेतनमान Scale of Pay		पद संख्या No. of Posts 2025–2026	2026–2027	पदनाम Designation
1	2		3	4	1
मागणी क्र. जी-२, प्रधान शीर्ष-२०४० विक्रीकर २, महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण, मुंबई.					Demand No. G-II, Budget Head-2040 Sales Tax (II) MAHARASHTRA SALES TAX TRIBUNAL, MUMBAI
राजपत्रित					**Gazetted**
१. अध्यक्ष			–	–	President
उच्च न्यायालयाचे / जिल्हा न्यायालयाचे सेवानिवृत्त न्यायाधीश.	1,99,100–2,24,100	(J-7)	1	1	Retired High Court/District Judge
२. न्यायिक सदस्य			7	7	Member
जिल्हा न्यायाधीश.	1,63,030–2,19,090	(J-6)			(i) For District Judge Grade pay in the Judiciary (Special pay) to be continued.
३. विभागीय सदस्य (राज्यकर सहआयुक्त).	1,23,100–2,15,900	(S-27)	8	8	Member For Joint Commissioner of State Tax
४. प्रबंधक (सहायक राज्यकर आयुक्त).	56,100–1,77,500	(S-20)	1	1	Registrar Asstt. Commissioner of State Tax
५. सहायक प्रबंधक (राज्यकर अधिकारी).	47,600–1,51,100	(S-17)	3	3	Asstt. Registrar (State Tax Officer)
६. स्वीय सहायक	44,900–1,42,400	(S-16)	1	1	Personnel Assistant
		एकूण	21	21	**Total**
अराजपत्रित - तृतीय श्रेणी					**Non–Gazetted - Class-III**
१. लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	41,800–1,32,300	(S-15)	15	15	Higher Grade Stenographer
२. राज्यकर निरीक्षक	38,600–1,22,800	(S-14)	9	9	State Tax Inspector
३. कर सहायक	25,500–81,100	(S-8)	26	26	Assistant
४. ग्रंथपाल	21,700–69,100	(S-7)	1	1	Librarian
५. लिपिक/टंकलेखक	19,900–63,200	(S-6)	1	1	Clerk-*cum*-Typist
६. वाहन चालक	19,900–63,200	(S-6)	1	1	Driver
		एकूण	53	53	**Total**
अराजपत्रित - चतुर्थ श्रेणी					**Non–Gazetted - Class-IV**
१. दप्तरी	16,600–52,400	(S-3)	1	1	Daftary
२. हवालदार	16,600–52,400	(S-3)	1	1	Hawaldar
३. नाईक	16,600–52,400	(S-3)	9	9	Naik
४. नोटिसवाहक	16,600–52,400	(S-3)	1	1	Notice Server
५. चपराशी	15,000–47,600	(S-1)	9	9	Peon
		एकूण	21	21	**Total**
एकूण बेरीज : (दोन) महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण			95	95	**Grand Total-(ii) Maharashtra Sales Tax Tribunal**

कार्यक्रम क्रमांक ७

राज्यकर उपायुक्त (जनसंपर्क) कार्यालय, मुंबई

राज्यकर उपायुक्त (जनसंपर्क), मुंबई कार्यालयाकडून वस्तू व सेवाकर विभागाच्या इमारत बांधकाम, दुरुस्ती, स्वच्छता व साफसफाई, सुरक्षा इत्यादी कामांच्या प्रस्तावावर कार्यवाही केली जाते व त्या अनुषंगाने संबंधित कामांवर देखरेख करण्यात येते. त्यानुसार महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ व सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत सद्य:स्थितीत चालू असलेली महत्त्वाची कामे पुढीलप्रमाणे आहेत :

Deputy Commissioner (PRO), Mumbai proceeds the proposals of building constructions, repairing, cleaning, security etc. of GST Department and accordingly oversees the respectie works. Accordingly, currently important works under MSRDC and PWD are as under :

महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ - कार्यक्रमांतर्गत कामे

अ. क्र.	कार्यालय/कामाचे नाव	विवरण
१	२	३
१	वस्तू व सेवाकर भवन, वडाळा, मुंबई येथील नवीन इमारतीसह अप्रत्यक्ष कर प्रबोधिनी, शासनाची विविध कार्यालये व शासकीय निवासस्थानांचे बांधकाम करणे.	वस्तू व सेवाकर भवन, वडाळा, मुंबई येथे नवीन इमारतीसह अप्रत्यक्ष कर प्रबोधिनी, शासनाची विविध कार्यालये व शासकीय निवासस्थानांचे बांधकाम करण्यासाठी रुपये १७५६.७० कोटी खर्चाच्या अंदाजपत्रकास दिनांक २२ सप्टेंबर २०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली होती. तद्नंतर या कामासाठी रुपये २६४६.६० कोटी खर्चाच्या अंदाजपत्रकास शासन निर्णय दिनांक २३ जानेवारी २०२५ अन्वये सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. सदर कामावर सन २०२४-२५ अखेर ११०८.९६ कोटी रुपये खर्च झालेला आहे. सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाकरिता या कामासाठी रुपये १८९.४२ कोटी रकमेची तरतूद करण्यात आली आहे. तसेच सन २०२६-२७ या आर्थिक वर्षाकरिता या कामासाठी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाच्या मागणीनुसार रुपये ७०० कोटी निधीची तरतूद प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

Maharashtra State Road Development Corporation - Planned Works

Sr. No.	Office Location	Description
1	2	3
1	Construction of GST Bhavan, Indirect Tax Academy, Various Government Offices and Government Residences at Wadala.	The original proposal amounting to Rs. 1,756.70 crore for the construction of new GST builidng along with Indirect Tax Academy, various Government offices and Government residences at Wadala was approved *vide* Government Resolution, dated 22nd September 2020. Subsequently, revised administrative approval of Rs. 2,646.60 crore was accorded *vide* Government Resolution, dated 23rd January 2025. An expenditure of Rs. 1,108.96 crore was incurred on the project up to the end of F. Y. 2024-25. A budget provision of Rs. 189.42 crore has been made for F. Y. 2025-26. Further, based on the damand raised by Maharashtra State Road Development Corporation, a budget provision of Rs. 700 crore is proposed for F. Y. 2026-27 for this work.

सार्वजनिक बांधकाम विभाग - अनिवार्य कामे

अ. क्र. १	कार्यालय/कामाचे नाव २	विवरण ३
१	कल्याण येथे वस्तू व सेवाकर कार्यालयासाठी नवीन स्वतंत्र इमारतीचे बांधकाम करणे.	कल्याण येथे वस्तू व सेवाकर कार्यालयाच्या स्वतंत्र इमारतीच्या बांधकामासाठी रुपये १९७१.२६ लक्ष खर्चाच्या अंदाजपत्रकास दिनांक ४ ऑगस्ट २०२३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली होती. सदर कामावर सन २०२४-२५ अखेर ५९१.०० लक्ष रुपये खर्च झालेला आहे. सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाकरिता या कामासाठी रुपये १३८०.२६ लक्ष रकमेची तरतूद करण्यात आली आहे. तथापि, सन २०२५-२६ च्या सुधारित अंदाजात सदर कामासाठी रुपये ६८०.२६ लक्ष इतकी रक्कम दर्शविण्यात आली आहे. तसेच सदर काम पूर्ण करण्यासाठी सन २०२६-२७ च्या अर्थसंकल्पात रुपये ७००.०० लक्ष इतकी तरतूद प्रस्तावित करण्यात आली आहे.
२	चंद्रपूर येथील वस्तू व सेवाकर भवनाचे बांधकाम करणे (तळमजला + ३).	चंद्रपूर येथील वस्तू व सेवाकर भवनाच्या बांधकामासाठी रुपये २१४३.१६ लक्ष खर्चाच्या अंदाजपत्रकास दिनांक १५ मे २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली होती. तद्नंतर या कामासाठी रुपये २,९९९.८० लक्ष खर्चाच्या अंदाजपत्रकास शासन निर्णय, दिनांक २४ जानेवारी २०२४ अन्वये सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. सदर कामावर सन २०२४-२५ अखेर २९१३.४९ लक्ष रुपये खर्च झालेला आहे. सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाकरिता या कामासाठी रुपये ८६.२९ लक्ष रकमेची तरतूद करण्यात आली आहे. सदर काम पूर्ण झाले असून सदर कामाचे अंतिम देयक अदा करण्याकरिता रुपये २६०.०० लक्ष इतक्या निधीची आवश्यकता असल्याने फेरवाटपाद्वारे रुपये २६०.०० लक्ष इतकी रक्कम उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

Public Works Department - Non Planned Works

Sr. No. 1	Office Location 2	Description 3
1	Construction of New GST Office building at Kalyan.	Administrative approval of Rs. 1971.26 lakh for the consturction of new Goods and Services Tax building at Kalyan was accorded *vide* Government Resolution dated 4th August 2023. Expenditure of Rs. 591.00 lakh has been incurred for this work by the end of the year 2024-25. A provision of Rs. 1,380.26 lakh has been made for this work for the F. Y. 2025-26. However, in the revised estimates for the year 2025-26, an amount of Rs. 680.26 lakh has been shown for the said work. Also, a provision of Rs. 700.00 lakh has been proposed in the Budget for the year 2026-27 to complete the said work.
2	Construction of New GST Bhavan building at Chandrapur (G+3).	Administrative approval of Rs. 2143.16 lakhs for the construction of the Goods and Services Tax building at Chandrapur was approved *vide* Government Resolution dated 15th May 2017. Subsequently, revised administrative approval of Rs. 2999.80 lakhs has been given *vide* Government Resolution dated 24th January 2024. Expenditure of Rs. 2913.49 lakhs has been incurred on this work by the end of the year 2024-25. A provision of Rs. 86.29 lakh has been made for this work for the F. Y. 2025-26. The said work has been completed and since a fund of Rs. 260.00 lakh is required to make the final payment of the said work, an amount of Rs. 260.00 lakh is being made available through real location.

येरवडा कारागृह मुद्रणालय, पुणे-६